

RAPPORT OM ELITEIDRÆTSUDØVERE PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE.

20. juni 2011

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
1. Indledning	3
1.1. Kommissorium for arbejdsgruppe om eliteidræt i ungdomsuddannelser	3
1.2. Arbejdsgruppens sammensætning, møder og metode	4
1.3. Rapportens opbygning	5
1.4. Centrale anbefalinger	5
2. Grundlaget for eliteidrætsudøvere i ungdomsuddannelser	8
2.1. Lov om eliteidræt	8
2.1.1. Formål med loven	8
2.1.2. Team Danmark	8
2.2. De erhvervsfaglige uddannelser	9
2.2.1. Formål med uddannelserne	9
2.2.2. Uddannelsernes opbygning	10
2.2.3. Skoleundervisningen	11
2.2.4. Praktikuddannelsen	12
2.2.5. Skolepraktik	12
2.2.6. Prøver og afsluttende svendeprøve	13
2.2.7. Forlængelse af uddannelsestiden	14
2.2.8. Økonomiske forhold, herunder løn og statens uddannelsesstøtte	14
2.2.9. Styring	15
2.3. De gymnasiale uddannelser	15
2.3.1. Formålet med uddannelserne	15
2.3.2. Team Danmark-ordningen	17
2.3.3. Uddannelsesforløb	18
2.3.4. Hele klasser	18
2.3.5. Undervisning	19
2.3.6. Eksamen	20
2.3.7. Økonomiske forhold, herunder statens uddannelsesstøtte og støtte fra Team Danmark	21
2.3.8. Styring	21
2.3.9. Samarbejdsaftaler, som ikke er fastsat ved lov	22
2.4. Fakta om eliteidrætsudøvere i ungdomsuddannelser	23
3. Udfordringer og løsninger	24
3.1. Fælles for erhvervsuddannelsesområdet og det gymnasiale område	24
3.1.1. Uddannelsens organisering generelt	24
3.1.2. Samarbejde	27
3.1.3. Økonomiske forhold	32

3.2. Udfordringer og løsninger på erhvervsuddannelsesområdet.....	33
3.2.1 Uddannelsens organisering generelt.....	33
3.2.2. Netværk.....	38
3.2.3. Information	39
3.2.4. Samarbejde.....	40
3.3. Udfordringer og løsninger på det gymnasiale område	41
3.3.1. Uddannelsens organisering generelt.....	41
3.3.2. Undervisning.....	43
3.3.3. Samarbejde.....	45
4. Konklusion	47

1. Indledning

Lov om Eliteidræt har til ”formål at skabe grundlag for eliteresultater på en etisk, socialt og samfundsmæssigt forsvarlig måde.”¹ En hjørnesten i et etisk, socialt og samfundsmæssigt forsvarligt grundlag for eliteidræt er at sikre eliteidrætsudøverne en glidende overgang fra en eliteidrætskarriere til en ”civil karriere”.

Det handler bl.a. om at sikre, at eliteidrætsudøverne:

- udvikler sig som hele mennesker med en række kompetencer, som de kan bruge både på og uden for banen
- har noget at falde tilbage på efter endt eliteidrætskarriere, således at de sluses sikkert tilbage i det civile liv
- har et holdbart økonomisk grundlag at arbejde ud fra; kun ganske få udøvere kan leve af deres idræt og endnu færre kan oparbejde en formue, de kan leve af efter deres idrætskarriere.

Danmarks Evaluerings Institut (EVA) og Idrættens Analyseinstitut (IDAN) udgav i 2009 en evaluering af Team Danmarks ordning med forlængede ungdomsuddannelser. Evalueringen pegede på en række elementer, som man kunne overveje i ordningen, bl.a. om der skulle mere fokus på erhvervsuddannelserne samt om samarbejdet mellem idrætten og uddannelsesinstitutionerne kunne fremmes.

I forlængelse af EVA og IDANs evalueringsrapport nedsatte kulturministeren og undervisningsministeren i 2010 en arbejdsgruppe, som havde til hensigt at undersøge mulige barrierer i den eksisterende ordning for eliteidrætsudøvere på ungdomsuddannelserne samt angive forslag til, hvordan barriererne kunne overkommes inden for rammerne af den eksisterende lovgivning og den eksisterende økonomiske ramme. Nærværende rapport udgør arbejdsgruppens afrapportering til kulturministeren og undervisningsministeren.

1.1. Kommissorium for arbejdsgruppe om eliteidræt i ungdomsuddannelser

Formålet med arbejdsgruppen er - med udgangspunkt i Evaluering af Team Danmarks ordning med forlængede ungdomsuddannelser (afsluttende rapport 2009) - at undersøge mulige barrierer i de eksisterende ordninger for eliteidrætsudøvere i ungdomsuddannelserne, analysere eliteidrætsudøvernes behov og på den baggrund komme med forslag til mulige forbedringer af vilkårene for, at eliteidrætsudøvere kan gennemføre en ungdomsuddannelse inden for rammerne af uddannelsernes grundlæggende formål. I den forbindelse skal arbejdsgruppen overveje forbedringsmuligheder såvel i forhold til den eksisterende ordning for de gymnasiale ungdomsuddannelser, som muligheder for at indtænke uddannelsesmuligheder for eliteidrætsudøvere i erhvervsuddannelserne.

Forslag skal konkretiseres med henblik på at kunne finansieres inden for de eksisterende økonomiske rammer på området. Samtidig skal der tages hensyn til de særlige forhold for erhvervsuddannelserne, hvor de faglige udvalg træffer beslutning om ud-

¹ Bemærkninger til Eliteidrætslovens §1

dannelsernes varighed og struktur, og hvor eleverne modtager lærlingeløn fra et praktiksted under det meste af uddannelsen.

Arbejdsgruppen afholder møder fra september 2010 til midt på foråret 2011, hvorefter sekretariatet udarbejder forslag til afrapportering. Afrapporteringen vendes i arbejdsgruppen i forsommeren 2011 og endelig afrapportering til de respektive ministre finder sted inden sommerferien 2011, således at implementering af eventuelle ændringer kan finde sted fra skoleåret 2012/2013.

Medlemmer af arbejdsgruppen er repræsentanter for Kulturministeriet (formand), Undervisningsministeriet, Team Danmark, Rektorforeningen, Erhvervsskolelederne i Danmark samt Ungdommens uddannelsesvejledning. Derudover kan arbejdsgruppen inddrage øvrige parter med relevant sagkundskab i arbejdet i fornødent omfang.

Kulturministeriet fungerer som sekretariat for gruppen.

1.2. Arbejdsgruppens sammensætning, møder og metode

Følgende personer har deltaget i arbejdsgruppen:

- Afdelingschef Steen Kyed, Kulturministeriet (formand)
- Direktør Michael Andersen, Team Danmark
- Konsulent Nicolaj Holmboe, Team Danmark
- Kontorchef Torben Christoffersen, Undervisningsministeriet
- Kontorchef Birgit Gotenborg, Undervisningsministeriet
- Fuldmægtig Mads-Peter Jannings, Undervisningsministeriet
- Fuldmægtig Maja Gjern, Undervisningsministeriet
- Rektor Arvid Bech, Marselisborg Gymnasium
- Uddannelsesrådgiver Morten Friis Møller, Rektorforeningen
- Konsulent Jens Juul, Danske Erhvervsskoler
- Uddannelseskonsulent Stine Sund Christensen, Danske Erhvervsskoler
- Centerleder John Vilhelmsen, Ungdommens Uddannelsesvejledning
- Afdelingsleder Martin Lasse Hansen, CPH West
- Kontorchef Bente Skovgaard Kristensen, Kulturministeriet

Sekretariat:

- Specialkonsulent Camilla Vange Mynster, Kulturministeriet (indtil 15. februar 2011)
- Fuldmægtig Martin Holmlund Lauesen, Kulturministeriet (fra 1. februar 2011)
- Student Helene Finckenhagen Dinesen, Kulturministeriet

Arbejdsgruppen har afholdt 5 møder med opstartsmøde den 23. august 2010. To af øderne var temamøder om udfordringer på henholdsvis det gymnasiale område og erhvervsskoleområdet.

På de to temamøder var der særligt inviterede gæster/ressourcepersoner med det formål at få præsenteret erfaringer fra eliteidrætslever på det gymnasiale område og på er-

hvervsskoleområdet samt problemstillingen set fra en praktikvirksomheds synspunkt og fra en skolevinkel:

Rene Poulsen, tømreruddannet og kajakroer
 Martin Christensen, Tømrer- og snedkerfirmaet Martin Christensen
 Per Larsen, faglærer på Københavns Tekniske Skole
 Ida Marie Baad, gymnasieelev og sejler
 Pernille Agerholm, gymnasieelev og bordtennisspiller

Endvidere deltog rektor Poul Rasmussen, Virum Gymnasium, lektor Georg Sveistrup, Tornbjerg Gymnasium, samt centerleder Finn Lambek på arbejdsgruppemøde den 1. april.

1.3 Rapportens opbygning

Kapitel 2 indeholder en beskrivelse af de eksisterende regler, der ligger til grund for området, herunder en beskrivelse af grundlaget for Team Danmarks virke samt en beskrivelse af reglerne på henholdsvis de erhvervsfaglige og gymnasiale uddannelser.

Kapitel 3 indeholder en beskrivelse af de udfordringer, arbejdsgruppen har identificeret vedrørende eliteidrætsudøvere på ungdomsuddannelser samt – i tilknytning til udfordringerne - arbejdsgruppens forslag til løsninger. Kapitlet er struktureret således, at der først er en beskrivelse af de udfordringer, der er fælles for det erhvervsfaglige og gymnasiale område samt tilhørende løsningsforslag. Dernæst er der beskrivelser af udfordringer og løsninger som er særlige for de to områder.

Endelig indeholder kapitel 4 en oversigt over arbejdsgruppens forslag.

1.4 Centrale anbefalinger.

Arbejdsgruppen peger på en række forslag til mulige forbedringer af vilkårene for, at eliteidrætsudøvere kan gennemføre en ungdomsuddannelse inden for rammerne af uddannelsernes grundlæggende formål. Arbejdsgruppen har i arbejdet med at kortlægge de eksisterende rammer sammenholdt med eliteidrætsudøvernes udfordringer og behov konstateret, at der eksisterer en lang række muligheder indenfor for de eksisterende rammer. En stor del af arbejdsgruppens forslag handler derfor om at informere om de muligheder, der allerede eksisterer i dag. Informationen vil både være rettet mod skoler, elever, forældre, lærere,

I dette afsnit er rapportens centrale forslag fremhævet. For en udtømmende beskrivelse af forslagene henvises til rapportens afsnit 3 om udfordringer og løsninger, der indeholder samtlige konkrete forslag.

I nedenstående figur har enkelte af initiativerne samme nummer – eksempelvis har initiativerne om brev om råd og vink hos Team Danmark og hos Undervisningsministeriet begge nr. 1, da det er samme initiativ, hvor der er flere ansvarlige aktører.

Der tages initiativ til:

Team Danmark

1. Initiativ til brev om råd og vink
2. Modelprojekt om virtuel undervisning
3. Bearbejde optagelseskriterier på tværs af forbund
4. Kurser til undervisere og forældre
5. Dialogmøder om koordinering af udøverens hverdag
6. Undersøgelse af mulighed for ændring af administrationsbidrag
7. Udarbejde materiale til rekruttering af mester
8. Udarbejde informationsmateriale om erhvervsuddannelserne
9. Ændring af model for supplerende undervisning
10. Ændring af ansøgningsprocedure for supplerende undervisning

Undervisningsministeriet

1. Udsende brev om råd og vink

Danske Erhvervsskoler - Lederne

11. Fremme brugen af online materialesamlinger
12. Udvikle mulighederne for øget virtuel kontakt
13. Etablering af erhvervsskolenetværk.

Rektorforeningen

11. Fremme brugen af online materialesamlinger
12. Udvikle mulighederne for øget virtuel kontakt

Erhvervsskolenetværk

14. Etablering og facilitering af netværket "den gyldne praktikplads" for større virksomheder med TD-elever

Kommunerne

15. Igangsætte evt. kommunale eliteidrætstiltag

Den enkelte skole

16. Brug af virtuel undervisning hvor det er muligt
17. Etablering af klasser for lokal elite / supplerende af Team Danmark-klasser med lokal elite
18. Indkaldelse til koordineringsmøder med elevnære aktører
19. Sikring af jævn fordeling af eksamener
20. Etablering af study-buddy-ordninger

Den enkelte elev

21. Tidlig indgåelse af individuel uddannelsesaftale
22. "Rekruttering" af virksomhed

I figuren nedenfor er opstillet 3 eksempler på ungdomsuddannelsesforløb:

- et på de gymnasiale uddannelser
- et på erhvervsuddannelserne, hvor eleven indgår en individuel uddannelsesaftale *inden* uddannelsesstart.
- et på erhvervsuddannelserne, hvor eleven indgår en individuel uddannelsesaftale *efter* uddannelsesstart.

I figuren er det fremhævet, hvor i uddannelsesforløbene de enkelte initiativer relaterer sig til – tallene i nedenstående figurer relaterer sig til tallene i ovenstående figur.

De horisontale linjer skal ikke forstås som en illustration af, at der er en fast progression i forhold til tiltagene.

Tiltag under det enkelte uddannelsesforløb:		
Gymnasiale udd.	Uddannelsesstart	Løbende under udd.
8. Samarbejder med UU 9/17. Ansøgning om 4-årig udd. 17. Valg af fagje 17. Etablering af klasseer	18. Koordineringsmøde 4. Forældrekurser	6. Administrationsrådsud 9/10. Supplerende undervisning 2/11/16. Virtual undervisning 17. Valg af valgfag – kan evt. begrænses 19. Eksamenstidspunkt og -fordeling 20. Study-Buddies
Erhvervsudd. 1. 8. Samarbejder med UU 3. TD-godkendelse 7/22. Finde læreplads 21. Indgå uddannelsesaftale	18. Koordineringsmøde 4. Forældrekurser	6. Administrationsrådsud 2/11/16. Virtual undervisning 20. Study-Buddies
Erhvervsudd. 2. 8. Samarbejder med UU 3. TD-godkendelse	18. Koordineringsmøde 1 7/22. Finde læreplads 21. Indgå uddannelsesaftale 18. evt. Koordineringsmøde 2 4. Forældrekurser	6. Administrationsrådsud 2/11/16. Virtual undervisning 20. Study-Buddies

Endelig har arbejdsgruppen foreslået en række tiltag, der ikke relaterer sig specifikt til det enkelte uddannelsesforløb. Disse er illustreret nedenfor.

Andre tiltag:	
1. Breve med råd og vink	12. Udvikle mulighederne for øget virtuel kontakt.
13. Etablering af erhvervsskolenetværk	14. Etablering af netværket "den gyldne praktikplads"
7. Materiale til rekruttering af mestre	3. Modelprojekt om virtuel undervisning
5. Dialogmøder om koordineringen af udøverens hverdag	8. Informationsmateriale om erhvervsuddannelserne
9/10. Ændring af model og ansøgningsprocedure for tilskud til supplerende undervisning	11. Fremme brugen af online materialesamlinger
	4. Kurser til undervisere
	15. Evt. kommunale idrætstiltag

2. Grundlaget for eliteidrætsudøvere i ungdomsuddannelser

I det følgende redegøres for de gældende ordninger for eliteidrætsudøvere i ungdomsuddannelserne. Grundlaget for ordningen findes i lov om eliteidræt, lov om erhvervsuddannelser, lov om uddannelse til studentereksamen, lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen og lov om uddannelserne til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen.

Kapitlet er inddelt i 4 afsnit, som behandler henholdsvis lov om eliteidræt, de erhvervsfaglige uddannelser, de gymnasiale uddannelser og fakta om eliteidrætsudøvere i ungdomsuddannelser.

2.1. Lov om eliteidræt

2.1.1 Formål med loven

Lov om eliteidræt² har til formål dels at styrke dansk eliteidræt internationalt, dels at sikre en socialt og samfundsmæssigt forsvarlig udvikling af dansk eliteidræt. Loven skal endvidere bidrage til at styrke mulighederne for bedre resultater for dansk eliteidræt samt at sikre bedre vilkår for de aktive udøvere såvel under som efter eliteidrætskarrieren. Loven fastlægger rammerne for dansk eliteidræt, herunder at den danske eliteidrætsindsats sker gennem Team Danmark.

2.1.2. Team Danmark

Lov om eliteidræt regulerer rammerne for Team Danmark og Team Danmarks virksomhed. Team Danmark er en offentlig selvejende institution, der har til formål at udvikle dansk eliteidræt på en socialt og samfundsmæssig forsvarlig måde³. I samarbejde med Danmarks Idræts-Forbund (DIF), DIFs specialforbund og andre relevante samarbejdspartnere iværksætter, koordinerer og effektiviserer Team Danmark fælles foranstaltninger for eliteidrætten i Danmark⁴. Team Danmark er omfattet af offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Team Danmark har ansvar for at sikre en kulturpolitisk forsvarlig udvikling af eliteidrætten i Danmark. Team Danmark skal blandt andet varetage talentrekruttering og talentudvikling. Team Danmark skal arbejde for helhedsplanlægning på alle niveauer. På nationalt niveau betyder dette, at der skal sikres en strategisk og planlagt udvikling af regionale potentialer, mens det på individniveau betyder, at udviklingen af det hele idrætsmenneske skal være fundament for alt arbejdet⁵. Team Danmark skal sikre, at lovens intentioner om at styrke dansk eliteidræt med udgangspunkt i idrættens kulturpolitiske forankring og demokratiske traditioner sker koordineret og effektivt.

Udviklingen af eliteidrætten i Danmark fordrer et langsigtet perspektiv. Det er derfor vigtigt, at tilrettelæggelsen og planlægningen af f.eks. talentudvikling, karriere- og uddannelsesmuligheder for de enkelte eliteidrætsudøvere, faciliteter, ressourceanvendelse

² LBK nr. 1332 af 30/11/2007

³ LBK nr. 1332 af 30/11/2007 § 1, stk. 1, 1. pkt.

⁴ LBK nr. 1332 af 30/11/2007 § 1, stk. 1, 2. pkt.

⁵ Bemærkninger til lov om eliteidræt (specielle bemærkninger)

samt udvikling af kompetencer har en langsigtet og dynamisk målsætning. Team Danmark varetager den overordnede planlægning i samarbejde med DIF, specialforbundene, de aktive, trænerne samt Kulturministeriet. Endvidere bør den overordnede planlægning foregå i dialog med andre relevante samarbejdspartnere herunder andre ministerier, uddannelsesinstitutioner, kommunale myndigheder og erhvervslivet.

Det er en hjørnesten i dansk eliteidrætspolitik, at en satsning på en international idrætskarriere skal kombineres med det langsigtede livsperspektiv, således at udøveren sikres en dobbelt karriere; idrætsudøveren skal kunne indgå i en uddannelse og/eller i et civilt erhverv under såvel som efter elitidrætskarrieren, og elitekarrieren skal kunne forenes med en alsidig social, personlig og faglig udvikling. I forbindelse med den overordnede planlægning, prioritering og samordning af udviklingstiltag af eliteidrætten og de hermed forbundne opgaver bør der rettes særlig fokus på de unge talenter, der påbegynder en tidlig intensiv træning som led i en langsigtet eliteidrætskarriere.

Ifølge lov om eliteidræt⁶ er en af Team Danmarks centrale opgaver at medvirke til at etablere generelle uddannelsesordninger for idrætsudøvere på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Team Danmark skal også medvirke til at etablere individuelle forløb for aktive idrætsudøvere, som har behov for særlige løsninger i forbindelse med uddannelsen. Team Danmark har derfor en vigtig opgave i at sikre fleksible og varierede uddannelsesstilbud for unge idrætsudøvere, samt at vejlede og bistå idrætsudøverne i forbindelse med valg og gennemførelse af uddannelse. Nutidens videnssamfund stiller store krav til uddannelse og de kompetencer, som følger med. Det er derfor vigtigt, at unge eliteidrætsudøvere har mulighed for at gennemføre en relevant uddannelse under og/eller efter deres idrætskarriere. Team Danmark har desuden et tæt samarbejde med Undervisningsministeriet og de enkelte uddannelsesinstitutioner med henblik på at optimere de forhold, som tilbydes idrætsudøverne. Der arbejdes på at sikre bedre muligheder for at forene en idrætskarriere med et uddannelsesforløb.

Team Danmark arbejder på at sikre, at der etableres fleksible ordninger omkring kursus terminer, eksaminer etc. Desuden arbejder Team Danmark på at sikre, at disse ordninger omfatter alle typer af ungdomsuddannelser.

Endvidere arbejder Team Danmark på at forbedre mulighederne for en normal tilknytning til arbejdsmarkedet sideløbende med en tilværelse som eliteidrætsudøver⁷. Team Danmark arbejder desuden aktivt for at etablere og vedligeholde et omfattende netværk af samarbejdspartnere på arbejdsmarkedet.

2.2. De erhvervsfaglige uddannelser

2.2.1. Formål med uddannelserne

⁶ § 1, stk. 1, nr. 8

⁷ Bemærkninger til lov om eliteidræt (specielle bemærkninger) § 1, stk. 1, nr. 9

Efter loven tilrettelægger Undervisningsministeren et samordnet system af erhvervsuddannelser med henblik på den private og offentlige sektors forskellige beskæftigelsesområder⁸.

Erhvervsuddannelserne omfatter 110 uddannelser, som er reguleret i lov om erhvervsuddannelser og bekendtgørelse om erhvervsuddannelser⁹. Uddannelserne er rettet mod det merkantile område (f.eks. kontorassistent og butiksassistent), det tekniske område (f.eks. murer og elektriker), social- og sundhedsområdet (f.eks. social- og sundhedsassistent samt pædagogisk assistent) samt landbrugsområdet.

Erhvervsuddannelserne er erhvervskompetencegivende i modsætning til de gymnasiale ungdomsuddannelser (stx, hf, hhx og htx), der er studiekompetencegivende. Dermed forbereder erhvervsuddannelserne direkte eleverne til at indgå på arbejdsmarkedet. Erhvervsuddannelserne har således et klart erhvervsrettet sigte set i forhold til de gymnasiale ungdomsuddannelser. Ligesom de gymnasiale uddannelser kan en erhvervsuddannelse dog samtidig være et skridt på vejen til en videregående uddannelse, enten ved at erhvervsuddannelsen giver direkte adgang til en videregående uddannelse, eller ved at man på baggrund af suppleringskurser kan få adgang til en videregående uddannelse.

Erhvervsuddannelsessystemet tilrettelægges således, at det i videst muligt omfang er egnet til at motivere unge til uddannelse og sikre, at alle unge, der ønsker en erhvervsuddannelse, har mulighed for at gennemføre en sådan efter reglerne herfor. En erhvervsuddannelse har som formål at bidrage til at give de unge kompetencer, der danner grundlag for deres fremtidige arbejdsliv, herunder etablering af selvstændig virksomhed. Samtidig skal systemet bidrage til at udvikle de unges interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund samt bidrage til deres personlige udvikling.

Erhvervsuddannelserne skal således primært imødekomme arbejdsmarkedets behov for erhvervsfaglige og generelle kvalifikationer vurderet under hensyn til den erhvervs-mæssige og samfundsmæssige udvikling, herunder udviklingen i erhvervsstruktur, arbejdsmarkedsforhold, arbejdspladsorganisation og teknologi samt for en innovativ og kreativ arbejdsstyrke. Derfor er erhvervsuddannelserne også kendetegnet ved, at tilrettelæggelsen af uddannelserne sker i tæt samspil med erhvervslivets parter.

2.2.2. Uddannelsernes opbygning

De enkelte uddannelser består af et grundforløb og et hovedforløb. Grundforløbet er en praksisnær, fleksibel indledende del af en erhvervsuddannelse, hvor eleverne tilegner sig kompetencer, der giver dem grundlag for at fortsætte i en eller flere erhvervsuddannelsers hovedforløb, herunder indgå en uddannelsesaftale med en virksomhed. En erhvervsuddannelse kan også indledes med en uddannelsesaftale, som sikrer, at eleven kan gennemføre en bestemt uddannelse på grundlag af en konkret indgået kontrakt mellem elev og virksomhed. Grundforløbet foregår som hovedregel som skoleundervisning på en erhvervsskole. Der er desuden mulighed for at tage den indledende del af en

⁸ LBK nr. 171 af 2. marts 2011

⁹ BEK nr. 1514 af 15. december 2010

erhvervsuddannelse igennem Ny Mesterlære, som er en mere praksisrettet adgangsvej til en erhvervsuddannelse. Her kan eleven gennemføre grundforløbet af sin uddannelse via praktisk oplæring i en virksomhed. Den høje grad af praktisk læring vil i nogle tilfælde skulle suppleres med teoretisk læring gennem skoleundervisning. Hovedforløbet på en erhvervsuddannelse veksler mellem praktikperioder i en virksomhed og skoleophold på en erhvervsskole.

Grundforløbet består af:

- en obligatorisk del, der normalt varer mellem 10 og 76 uger afhængig af den enkelte uddannelse
- en valgfri del, som kan have en varighed på højst 40 uger.

Skoleundervisningens obligatoriske del i hovedforløbene er af meget varierende samlet længde, der fastsættes af de faglige udvalg. Skoleperioderne er typisk tilrettelagt i 5-10 uger lange forløb, som veksler med praktik¹⁰.

Uddannelserne er grupperet i 12 erhvervsfaglige fællesindgange, som fører frem til de i alt 110 erhvervsuddannelsers hovedforløb. En fællesindgang giver adgang til et antal fagligt beslægtede hoveduddannelsesforløb.

Eleverne på de merkantile uddannelser tilbringer typisk ca. halvdelen af den samlede uddannelsestid i praktik i en virksomhed, mens eleverne på de tekniske uddannelser typisk tilbringer ca. to tredjedele af uddannelsestiden i praktik i en virksomhed. Det betyder, at eleverne tilbringer en væsentligt lavere andel af uddannelsesforløbet på uddannelsesinstitutionerne sammenlignet med de gymnasiale ungdomsuddannelser.

En erhvervsuddannelse har typisk en samlet varighed på 3-4 år. De fleste erhvervsuddannelser er opdelt i et eller flere kompetencegivende trin og specialer. De forskellige trin giver eleven mulighed for at tage en kortere uddannelse, hvis eleven ønsker at komme hurtigt ud på arbejdsmarkedet. De forskellige specialer giver eleven mulighed for at specialisere sig i forhold til erhvervsfaglige interesser og kompetencer.

Mange skoler optager eleverne hver femte uge på de erhvervsfaglige uddannelsers grundforløb. Hovedparten af eleverne, der starter på de erhvervsfaglige uddannelser, starter dog grundforløbet i august eller januar måned. Desuden tilbyder skolerne differentierede grundforløbspakker med en kombination af obligatorisk og valgfri undervisning afhængig af elevens faglige og personlige forudsætninger.

2.2.3. Skoleundervisningen

Erhvervsuddannelsernes skoleundervisning omfatter grundfag, områdefag, specialefag og valgfag. Grundfag kan f.eks. være dansk, matematik, erhvervsøkonomi, ergonomi og førstehjælp. Områdefag og specialefag udgør typisk den erhvervsrettede grundstamme i en erhvervsuddannelse. Fagene beskrives af de faglige udvalg i præstationsstandarder, der angiver, hvilket fagligt niveau en uddannelse fører frem til. Valgfag bestemmes og udbydes af skolen, og eleven vælger derfor, hvilke valgfag vedkommende tager. Skolen

¹⁰ Jf. Afsnit 3.2.9

skal tilbyde undervisning i et fremmedsprog ud over engelsk og undervisning i etablering af selvstændig virksomhed herunder innovation.

Eleverne skal deltage i den enkelte erhvervsuddannelses skoleundervisning i overensstemmelse med reglerne for uddannelsen og elevens personlige uddannelsesplan¹¹.

Elevens personlige uddannelsesplan indeholder konkrete oplysninger om det uddannelsesforløb, eleven planlægger at gennemføre, herunder oplysninger om praktikuddannelsen og eventuelle særlige forløb og forhold. Uddannelsesplanen udarbejdes af skolen sammen med eleven og eventuelt praktikvirksomheden ved begyndelsen af uddannelsesforløbet, bl.a. med udgangspunkt i en indgået uddannelsesaftale¹².

Skolen kan i særlige tilfælde, f.eks. i forbindelse med lægebesøg eller træningsophold, efter elevens anmodning, bevilge en kortvarig undervisningsfrihed, hvis skolen skønner, at eleven kan nå uddannelsens mål. For elever med en uddannelsesaftale træffes afgørelsen efter forhandling med praktikvirksomheden¹³. For elever uden uddannelsesaftale træffes beslutningen af skolen. Eleverne skal i øvrigt efterleve skolens fraværsregler¹⁴.

2.2.4. Praktikuddannelsen

Praktikvirksomheden skal efter reglerne om den enkelte uddannelse og på grundlag af uddannelsesordningen for det enkelte hovedforløb gennemføre praktikuddannelsen således, at den sammen med skoleundervisningen fører til, at eleven kan nå uddannelsens mål¹⁵.

Virksomheden skal tilrettelægge praktikuddannelsen i et aktivt samspil med skolen. Virksomheden fastsætter en plan for praktikuddannelsen i virksomheden under hensyn til virksomhedens art og produktion. Virksomheden er med til, sammen med skolen og eleven, at fastsætte elevens personlige uddannelsesplan.

Reglerne om praktikvirksomhedens tilrettelæggelse af praktikuddannelsen finder tilsvarende anvendelse for skolen, når praktikuddannelsen gennemføres som skolepraktik¹⁶, jf. nedenfor.

2.2.5. Skolepraktik

I knap halvdelen af erhvervsuddannelserne tilbydes skolepraktik til elever, som ikke inden for en frist på to måneder efter at have færdiggjort grundforløbet kan skaffe sig en uddannelsesaftale med en virksomhed. Skolepraktikken er således en måde, hvorpå elever kan starte på en uddannelses hovedforløb og i få tilfælde gennemføre uddannelsen uden uddannelsesaftale med en virksomhed. Elever i skolepraktik modtager skolepraktikydelse.

¹¹ BEK nr. 1514 af 15. december 2010 § 65, stk. 1

¹² BEK nr. 1514 af 15. december 2010 § 50, stk. 1 og § 51, stk. 1 og 2

¹³ BEK nr. 1514 af 15. december 2010 § 66, stk. 2

¹⁴ BEK nr. 1514 af 15. december 2010 § 42

¹⁵ BEK nr. 1514 af 15. december 2010 § 75, stk. 1, og kap. 12

¹⁶ BEK nr. 1514 af 15. december 2010 § 75, stk. 6

Elever i skolepraktik skal opfylde ”EMMA-kriterierne”, dvs. de skal være Egnede, fagligt Mobile, geografisk Mobile og Aktivt søgende:

- *Egnethed*: Om eleven er egnet til at gennemføre den ønskede uddannelse, samt om eleven efter gennemført uddannelse vil kunne fungere på arbejdsmarkedet, herunder elevens evne til f.eks. at overholde mødetider og aftaler.
- *Geografisk mobile*: Om eleven aktivt søger og tager imod en praktikplads et hvilket som helst sted i landet.
- *Fagligt mobile*: Om eleven aktivt søger og tager imod en praktikplads i en anden uddannelse end elevens første valg.
- *Aktivt søgende*: Om eleven konstant er aktivt praktikpladssøgende, herunder om eleven har lagt sine uddannelsesønsker og sit CV på www.praktikpladsen.dk.

EMMA er de kriterier, som skolen bruger til at vurdere, om en elev kan optages til eller fortsætte i skolepraktik. Alle elever i skolepraktik skal overholde EMMA-kravene. Såfremt eleven ikke gør dette, skal skolen udmelde eleven af skolepraktik. For elever, der har mulighed for at blive optaget til skolepraktik, vil skolen afholde et introduktionsmøde, hvor information om disse krav og overholdelsen heraf vil blive omtalt.

En elev skal således aktivt søge praktikpladser hos virksomheder, som geografisk ligger langt væk fra elevens bopæl og søge praktikpladser i uddannelser, som ligger inden for den fællesindgang, som elevens uddannelse hører til, men uden for elevens førstevalg.

Opfylder eleven ikke alle fire EMMA-krav, kan eleven ikke optages til eller forblive i skolepraktik. Med andre ord betyder det bl.a., at også eliteidrætsudøvere som erhvervsuddannelseselever skal være meget fleksible i forhold til valg af uddannelse og uddannelsessted.

2.2.6. Prøver og afsluttende svendeproe

Grundforløbet afsluttes normalt med en projektopgave og mundtlig prøve, der skal vise, om eleven har opnået de kompetencer, der skal til for at starte på hovedforløbet i en uddannelse. Projektet indeholder praktiske og virkelighedsnære opgaver og bedømmes af en lærer fra en anden skole eller en person fra en lokal virksomhed. Er grundforløbet længere end 20 uger, aflægges eleven yderligere prøver i uddannelsens grundfag.

Det faglige udvalg kan i særlige tilfælde bestemme, at eleverne i en uddannelse ved overgangen fra grundforløbet til skoleundervisningen i hovedforløbet skal opfylde bestemte krav om gennemførte fag og niveauer, herunder eventuelle beståkrav. Det kræver at opfyldelsen af kravene er nødvendige for at opnå slutmålene i uddannelsen eller i et eller flere af uddannelsens specialer¹⁷.

På hovedforløbet deltager eleven typisk i en afsluttende prøve. Den afsluttende prøve kan indgå i skoledelen under den sidste skoleperiode i uddannelsen. Den afsluttende prøve kan også finde sted efter skoleperioden som en svendeproe afholdt af det faglige udvalg¹⁸.

¹⁷ BEK nr. 1514 af 15. december 2010 § 3, stk. 3.

¹⁸ BEK nr. 1514 af 15. december 2010 § 34, stk. 1.

2.2.7. Forlængelse af uddannelsestiden

Eleven og virksomheden kan indgå aftale om forlængelse af uddannelsestiden med et bestemt tidsrum, hvis en elev har nedsat arbejdstid eller arbejdsfrihed på grund af særlige forhold. Der er hermed indført en mulighed for, at parterne kan aftale nedsat arbejdstid eller arbejdsfrihed mod tilsvarende forlængelse af uddannelsestiden for elever, som på grund af særlige omstændigheder ikke vil kunne gennemføre på normeret tid. Hermed åbnes der mulighed for at tilpasse erhvervsuddannelserne til marginale grupper af unge (f.eks. handikappede og eliteidrætsudøvere), og der skabes en parallel til fleksibiliteten i de gymnasiale uddannelser¹⁹.

Medfører aftalen, at uddannelsestiden forlænges med mere end fraværsperioden, er aftalen kun gyldig, hvis det faglige udvalg godkender den²⁰. Omfatter ændringerne skoleperioderne i elevens uddannelsesaftale, skal skolen inddrages i beslutninger herom. Skolen skal desuden tilpasse elevens personlige uddannelsesplan i forlængelse af en aftaleændring.

Er der ikke enighed mellem eleven og virksomheden om forlængelse i anledning af fraværsperioder som nævnt ovenfor, kan det faglige udvalg efter anmodning fra en af parterne forlænge uddannelsestiden med et af udvalget fastsat tidsrum²¹. Udover ovennævnte tilfælde kan det faglige udvalg, når særlige omstændigheder taler for det, træffe afgørelse om afkortning eller forlængelse af uddannelsestiden²².

2.2.8. Økonomiske forhold, herunder løn og statens uddannelsesstøtte

Eleverne i erhvervsuddannelserne er normalt fuldtidsansatte og modtager som følge heraf senest ved påbegyndelsen af hovedforløbet løn fra den arbejdsgiver, som har indgået uddannelsesaftale med eleven. Eleverne indgår i virksomhedernes arbejdsstyrke, når de er i praktik, og lønnen, som er fastsat i en overenskomst, svarer normalt til elevernes gennemsnitlige produktivitet i praktikvirksomheden det pågældende uddannelsesår. Elever, som ikke har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed fra uddannelsens start, kan få SU efter gældende regler, mens de gennemfører grundforløbet. Eleverne kan som udgangspunkt ikke påbegynde hovedforløbet uden at have indgået en uddannelsesaftale, jf. dog afsnit 2.2.5. om skolepraktik.

Virksomheden modtager en refusion af elevlønnen, når eleven er på skole fra Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER). Det er skolens opgave at indrapportere antallet af dage, eleverne er i skole. Ud fra denne indrapportering udbetales refusion til virksomhederne. Efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsgivernes Elevrefusion fastsættes det på finansloven hvilke beløb, der kan ydes i lønrefusion pr. skoleuge. Hvorvidt arbejdsgiveren får fuld kompensation vil således afhænge af, hvor meget der udbetales i løn til eleven i henhold til overenskomsten på det pågældende område. Lønrefusionen kan ikke overstige den udbetalte elevløn under skoleopholdet og udgør i 2011:

1. års elever pr. uge = 2180 kr.
2. års elever pr. uge = 2430 kr.

¹⁹ jf. forslag til Lov om erhvervsuddannelser af 6. oktober 1988

²⁰ LBK nr. 171 af 2. marts 2011 § 58, stk. 1, nr. 4 og stk. 2

²¹ LBK nr. 171 af 2. marts 2011 § 58, stk. 3

²² LBK nr. 171 af 2. marts 2011 § 59

3. års elever pr. uge = 2730 kr.
 4. års elever pr. uge = 3060 kr.
 Voksne elever pr. uge = 4210 kr.

For så vidt angår de situationer, hvor elever efter aftale med skolen er på "deltid" i skoleperioderne af sin uddannelsesaftale, er den mindste enhed, en skole kan indberette til AER for et skoleophold, en halv skoledag. Skoleophold af en kortere varighed end en halv skoledag kan derfor ikke indberettes til AER, med mindre skolerne af egen drift akkumulerer disse timer med henblik på senere at indberette timerne, når der er opsamlet tilstrækkeligt mange timer til at foretage en indberetning til AER.

Alle virksomheder med mere end en fuldtidsansat, offentlige såvel som private, betaler et fast årligt beløb pr. medarbejder til AER fonden.

2.2.9. Styring

Undervisningsministeren fastsætter regler om erhvervsuddannelserne efter indstilling fra Rådet for Erhvervsrettede Uddannelser, og fra de faglige udvalg, som består af et lige stort antal arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter.

Rådet, som bl.a. udpeges af arbejdsmarkedets parter, afgiver indstilling om bl.a. uddannelsernes mål, struktur, regler om tilrettelæggelsen af undervisning i grundforløbet og godkendelse af forslag om grundfag²³.

Undervisningsministeren fastsætter desuden regler om de enkelte uddannelser efter de faglige udvalgs bestemmelse. Inden for de rammer, der følger af lov om erhvervsuddannelser og andre regler om erhvervsuddannelser i almindelighed, herunder de årlige finanslove, bestemmer de faglige udvalg bl.a. uddannelsernes varighed og struktur, fordelingen mellem skoleundervisning og praktikuddannelse og uddannelsernes mål²⁴.

2.3. De gymnasiale uddannelser

2.3.1. Formålet med uddannelserne

Uddannelsen til studentereksamen (stx, det almene gymnasium) indgår sammen med uddannelserne til højere forberedelseksamen (hf), højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) i et samlet gymnasialt system. Uddannelserne er målrettede mod unge med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion og sigter primært mod videregående uddannelse²⁵.

Den enkelte gymnasiale uddannelse udgør en helhed og afsluttes med en eksamen efter en national standard. Formålet med uddannelsen er at forberede eleverne til videregående uddannelse, herunder at de tilegner sig almindelig viden og kompetencer gennem uddannelsens kombination af faglig bredde og dybde samt gennem samspillet mellem fagene. Eleverne skal gennem uddannelsens faglige og pædagogiske progression

²³ LBK nr. 171 af 2. marts 2011 § 4, stk. 1 og kapitel 5

²⁴ LBK nr. 171 af 2. marts 2011 § 4, stk. 2, og kapitel 5.

²⁵ LBK nr. 860 af 5. juli 2010 § 1, LBK nr. 861 af 5. juli 2010 § 1 samt LBK nr. 862 af 5. juli 2010 § 1

udvikle faglig indsigt og studiekompetencer. Eleverne skal opnå fortrolighed med at anvende forskellige arbejdsformer og evner til at fungere i et studiemiljø, hvor kravene til selvstændighed, samarbejde og sans for at opsøge viden er centrale.

Uddannelsen skal have et dannesperspektiv med vægt på elevernes udvikling af personlig myndighed. Eleverne skal derfor lære at forholde sig reflekterende og ansvarligt til deres omverden og medmennesker, til naturen og samfundet samt til deres egen udvikling. Uddannelsen skal tillige udvikle elevernes kreative og innovative evner samt deres kritiske sans.

Uddannelsen og skolekulturen skal som helhed forberede eleverne til medbestemmelse og medansvar, samt til de rettigheder og pligter som findes i et samfund med frihed og folkestyre. Undervisningen og hele skolens dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Eleverne skal derigennem opnå forudsætninger for aktiv medvirken i et demokratisk samfund og forståelse for mulighederne for individuelt og i fællesskab at bidrage til udvikling og forandring samt forståelse af såvel det nære som det europæiske og globale perspektiv.

Ud over de ovennævnte fælles formål for de gymnasiale uddannelser er der i uddannelseslovene anført nogle formål, der er kendetegnende for den enkelte uddannelse:

Stx:

Uddannelsen til studentereksamen er en ungdomsuddannelse, som gennemføres med fokus på det almendannende og studieforbereende. Fagligheden er nært forbundet med videnskabsfagene, og eleverne skal opnå almendannelse og studiekompetence inden for humaniora, naturvidenskab og samfundsvidenskab med henblik på efterfølgende at kunne gennemføre en videregående uddannelse. Stx-uddannelsen er normeret til et treårigt forløb²⁶.

Hf:

Hf-uddannelsen gennemføres med vægt på såvel det teoretiske som det anvendelsesorienterede. Uddannelsen skal udvikle elevernes evne til faglig fordybelse og deres forståelse af sammenhæng mellem fagene samt fremme den enkelte elevs ansvarlighed for egne og fælles resultater. Eleverne skal opnå analytiske og kritiske færdigheder samt opnå indsigt i naturvidenskabelige, samfundsvidenskabelige og humanistiske sammenhænge. Eleverne skal tillige udvikle deres sproglige kompetencer. Hf-uddannelsen er normeret til et toårigt forløb²⁷.

Hhx:

Hhx-uddannelsen gennemføres med vægt på erhvervsrelaterede perspektiver. Hhx-uddannelsens studiekompetencegivende sigte realiseres inden for virksomheds- og samfundsøkonomiske fagområder, der kombineres med fremmedsprog og andre almene fag. Uddannelsen skal udvikle elevernes evne til faglig fordybelse og deres forståelse af teo-

²⁶ LBK nr. 860 af 5. juli 2010 § 2

²⁷ LBK nr. 862 af 5. juli 2010 § 2

retisk viden som redskab for analyse af virkelighedsnære forhold. Hhx-uddannelsen er normeret til et treårigt forløb.

Htx:

Htx-uddannelsen gennemføres også med vægt på erhvervsrelaterede perspektiver. Htx-uddannelsens studiekompetencegivende sigte realiseres inden for teknologiske og naturvidenskabelige fagområder i kombination med almene fag i øvrigt. Uddannelsen skal udvikle elevernes evne til faglig fordybelse og deres forståelse af teoretisk viden som redskab for analyse af virkelighedsnære forhold, herunder ved kombination af teori og praktik i værksteder og laboratorier. Htx-uddannelsen er normeret til et treårigt forløb²⁸.

2.3.2. Team Danmark-ordningen

Der eksisterer i dag en række forskellige ordninger for forskellige former for talenter på de gymnasiale ungdomsuddannelser med henblik på at tilrettelægge særlige undervisningstilbud til talenterne, så de kan gennemføre en ungdomsuddannelse. Team Danmark-ordningen, der er en talentordning med fokus på eliteidræt, er fastsat i alle de gymnasiale love²⁹.

Team Danmark-ordningen med forlængede ungdomsuddannelser for unge eliteidrætsudøvere blev etableret som forsøgsordning i 1989 og er siden blevet skrevet ind i alle de gymnasiale love³⁰ som permanent ordning i forbindelse med gymnasireformens ikrafttrædelse i 2005.

Team Danmark-ordningen er den mest udbredte talent-ordning på de gymnasiale uddannelser. Den indebærer at uddannelserne kan tilrettelægges som fleksible fireårige stx-, hhx- og htx-uddannelser og treårige hf-uddannelser (dvs. med en forlængelse af et normalt uddannelsesforløb med et år) eller som forløb med normal varighed. En stigende andel af Team Danmark-eleverne har efter gymnasireformen valgt forløb med normal varighed. Det besluttet lokalt på den enkelte skole, om den udbyder de fleksible fireårige tilrettelæggelser. Efter den gældende ordning *kan* alle gymnasier dog tilbyde Team Danmark-elever at forlænge uddannelsen med et år (også uden at der tilbydes andre særlige ordninger for eliteidrætsudøvere på skolen).

De to uddannelsesinstitutioner, der modtager flest Team Danmark-elever, er Falkonergårdens Gymnasium på Frederiksberg og Marselisborg Gymnasium i Århus. I 2010 godkendte Team Danmark 113 elever til stx og 7 til hf til Falkonergårdens Gymnasium og 45 elever til stx til Marselisborg Gymnasium. I gennemsnit har de øvrige gymnasier knap tre elever pr. skoleår på ordningen³¹.

Team Danmark afgør, om eleven opfylder de idrætslige kriterier. For at begynde som Team Danmark-elev i en gymnasial uddannelse skal eleven altså både være godkendt

²⁸ LBK nr. 861 af 5. juli 2010 § 2

²⁹ LBK nr. 860 af 5. juli 2010 § 46, LBK nr. 861 af 5. juli 2010 § 41 og LBK nr. 862 af 5. juli 2010 § 46

³⁰ LBK nr. 860 af 5. juli 2010 § 46, LBK nr. 861 af 5. juli 2010 § 41 og LBK nr. 862 af 5. juli 2010 § 46

³¹ Jf. Team Danmark 2009

af Team Danmark og opfylde de almindelige kriterier for optagelse i uddannelsen³². Sidstnævnte vurderes af skolen.

For at få en sportslig godkendelse af Team Danmark er det et krav, at specialforbundet for den idrætsgren, som eleven dyrker, indgår i Team Danmarks støttekoncept. De grundlæggende parametre for vurderingen er for det første, at ansøgeren hører til blandt de absolut bedste i sin aldersgruppe og har et internationalt resultatpotentiale, og for det andet, at ansøgeren har en træningsmængde på minimum 15 timer om ugen. I særlige tilfælde vil der dog være mulighed for at få en Team Danmark-godkendelse, hvis man dyrker en idrætsgren, som ikke er støttet af Team Danmark. Der vil i de tilfælde blive foretaget en konkret vurdering i forhold til Team Danmarks godkendelseskriterier. For begge tilfælde gælder, at eleven skal opfylde sportslige godkendelseskriterier, som er udarbejdet i samarbejde mellem Team Danmark og det pågældende specialforbund.

For at opnå økonomisk støtte fra Team Danmark til f.eks. supplerende undervisning, jf. afsnit 2.3.7., er det et krav, at den aktivitet, som har givet eleven fravær og dermed resulteret i behov for supplerende undervisning, er en aktivitet, som er støttet af Team Danmark. Andre idrætsaktiviteter som f.eks. landsholdssamlinger, der ikke er støttet af Team Danmark, udløser som regel ikke mulighed for at få økonomisk støtte til supplerende undervisning, men kan i visse tilfælde finansieres af specialforbundet eller andre med interesse i at understøtte eleven.

2.3.3. Uddannelsesforløb

Et fireårigt forløb i stx, hhx eller htx vil som udgangspunkt være tilrettelagt sådan, at grundforløbet har normal længde (½ år), mens det resterende studieretningsforløb strækkes over 3½ år. Den enkelte skole er ansvarlig for at tilrettelægge uddannelsesforløbet.

Studieretningen danner normalt udgangspunkt for klassedannelsen, og den enkelte elev kan normalt frit ønske, hvilken studieretning vedkommende vil gå på. Skolerne kan imidlertid vælge at samle eliteidrætsudøverne på bestemte studieretninger og derved skabe et socialt og fagligt miljø for eliteudøverne på skolen. Eksempelvis kan nævnes Tårnby Gymnasium og HF idrætstalenter som er to særlige eliteidrætsstudieretninger med henblik på at samle og målrette undervisningstilbuddet til eliteidrætsudøvere. Et andet eksempel er Silkeborg Gymnasium, hvor Team Danmark-elever og andre eliteidrætsudøvere kan vælge mellem tre standardiserede studieretninger: En sproglig, en naturvidenskabelig og en samfundsvidenskabelig studieretning.

2.3.4. Hele klasser

På enkelte gymnasier (f.eks. Falkonergårdens Gymnasium og Marselisborg Gymnasium) er antallet af Team Danmark-elever så stort, at gymnasiet kan oprette hele Team Danmark-klasser med fireårige forløb. Men antallet af Team Danmark-elever er på langt de fleste gymnasier langt fra stort nok til dette; der er ikke tilstrækkeligt mange elever til at kunne oprette hele klasser på forlængede forløb.

³² LBK nr. 860 af 05/07/2010 Kapitel 2

Hele eliteidrætsklasser giver erfaringsmæssigt den bedste sammenhæng i uddannelsesforløbet, da alle elever følger fagene på samme tidspunkt i uddannelsesforløbet.

2.3.5. Undervisning

For at imødekomme elevernes særlige behov tilbyder gymnasieskolerne forskellige former for fleksibel undervisning til godkendte eliteidrætsudøvere. De konkrete eliteidrætsstilbud bliver aftalt på den enkelte skole og varierer fra skole til skole.

Som eksempler på tiltag, der understøtter fleksibilitet i undervisningen kan nævnes:

- Fleksible mødetider, så eleverne har mulighed for morgentræning, typisk to gange om ugen.
- Virtuel undervisning, hvor eleverne ikke er fysisk tilstede på skolen, herunder brug af elektroniske medier i undervisningen (det er fastsat i uddannelsesbekendtgørelserne, at undervisningen af den enkelte elev kan tilrettelægges med op til 10 % virtuel undervisning i det første halvår af skoleforløbet samt op til 25 % virtuel undervisning i resten af uddannelsens varighed).
- 90 minutters lektioner for at undgå mellemtimer og skabe plads til eftermiddags-træning.
- Tilbud om lektieværksted på skolen, så eleverne har mulighed for at blive på skolen og lave lektier med en lærervejleder.
- Supplerende undervisning for elever med højt fravær i forbindelse med deltagelse i træningssamlinger og konkurrencer.
- Udbud af tonede studieretninger rettet mod eliteidrætsudøvere.
- Toning af fag rettet mod eliteidræt (f.eks. Tårnby Gymnasium), dvs. at fagene kan rettes mod idrættens verden.

Elitesportsudøvere har som alle andre mødepligt til undervisningen. Hvis den Team Danmark relevante trænings- og stævneaktivitet er høj og resulterer i et højt fravær fra undervisningen, kan eleven komme i en situation, hvor der er behov for supplerende undervisning. I den forbindelse kan skolen ansøge Team Danmark om finansiering af den supplerende undervisning.

Hvis eleven modtager supplerende undervisning i et tilstrækkeligt omfang, kan skolen godskrive fraværet. Det kan f.eks. forekomme, hvis en elev har været fraværende i to dage og efterfølgende får supplerende undervisning. Det besluttet lokalt på den enkelte skole, om skolen vil sætte en streg over de to dages fravær, så de ikke indgår i elevens samlede fraværsregnskab.

Supplerende undervisning kan først bevilges af Team Danmark, hvis eleven er blevet udtaget af sit forbund til at deltage i Team Danmark-støttede træningsaktiviteter, internationale turneringer eller stævner. Ifølge Team Danmarks praksis ydes som udgangspunkt 1 times supplerende undervisning pr. fraværsdag.

Team Danmark yder således ikke støtte til supplerende undervisning i forbindelse med klub- og kraftcenteraktiviteter eller landsholds- og forbundsaktiviteter, der ikke er støt-

tet af Team Danmark. Her kan atleten eventuelt undersøge, om klub, specialforbund eller andre vil yde støtte til supplerende undervisning.

2.3.6. Eksamen

Bestemmelserne for prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser fremgår af Bekendtgørelse om prøver og eksamen i de almene og studieforberedende ungdoms- og voksenuddannelser³³.

Datoer og tidspunkter for afholdelse af prøver med centralt stillede skriftlige opgaver samt tidsrammen for afholdelse af øvrige prøver fastsættes af Undervisningsministeriet. Skolens leder er overfor ministeriet ansvarlig for afholdelse af prøver og eksamen ved institutionen.

Elitesportsudøvere kan på grund af sportslige aktiviteter være forhindret i at deltage i de ordinære prøver og eksamener. Eleven kan i disse tilfælde søge Undervisningsministeriet om at aflægge prøve i sygeeksamensterminen, selvom denne termin ellers er forbeholdt elever, der har været syge i den normale eksamenstermin.

Hvis en mundtlig prøve falder sammen med en vigtig konkurrence/træningslejr, kan der i særlige tilfælde arrangeres en ekstraordinær eksamen. Hvis der er tale om fravær, som skyldes Team Danmark-støttede aktiviteter, kan skolen søge Team Danmark om dækning af eventuelle merudgifter, der er forbundet med en ekstraordinær prøve. Ved afsluttende skriftlige prøver med centralt stillede opgaver er der normalt kun mulighed for at få dispensation til at tage prøven i den efterfølgende sygetermin. Prøven kan dog undtagelsesvist tages i udlandet.

Reglerne om prøver i udlandet fremgår af §§ 21 og 22 i Bekendtgørelse om prøver og eksamen i de almene og studieforberedende ungdoms- og voksenuddannelser³⁴. En skole kan undtagelsesvis afholde prøver på en dansk repræsentation i udlandet (en dansk ambassade, konsulat eller NATO-repræsentation), hvis eksaminanden og repræsentationen er indforstået med det. Afholdelsen af prøverne skal være begrundet i, at eksaminanden af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i skolens prøver i Danmark.

Undervisningsministeriet kan godkende, at en skole afholder prøver i udlandet andre steder end på repræsentationer, hvis det kan ske på samme betingelser som i Danmark. Det forudsættes, at der er enighed mellem skolen og eleven om stedet for prøvens/prøvernes afholdelse.

Skriftlige prøver med centralt stillede opgaver skal afholdes på det tidspunkt, der fastsættes af Undervisningsministeriet, uanset om de afholdes i Danmark eller i udlandet. Det indebærer, at en skole ikke kan afvikle centralt stillede prøver på andre datoer eller tidspunkter end dem, der er fastsat i ministeriets prøve- og eksamenskalender. Derfor kan en skole, der undtagelsesvis afholder en centralt stillet prøve i udlandet, ikke af-

³³ BEK nr. 1018 af 25/08/2010

³⁴ §§ 21 og 22

holde denne tidsforskuet i forhold til det tidspunkt og den tidsramme, prøven afholdes på i Danmark.

2.3.7. Økonomiske forhold, herunder statens uddannelsesstøtte og støtte fra Team Danmark.

De gymnasiale ungdomsuddannelser (stx, hf, hhx og htx) finansieres primært via taxametertilskud i form af undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstaxameter. Dertil kommer et grundtilskud til de institutioner, som udbyder gymnasiale uddannelser.

Team Danmark-elever, som følger en gymnasial uddannelse på normeret tid, udløser det samme taxametertilskud som de øvrige elever på den pågældende uddannelse.

Team Danmark-elever, som følger en gymnasial uddannelse ud over normeret tid, udløser samlet set det samme undervisningstaxameter som en elev på normeret tid.

Eksempelvis vil en Team Danmark-elev i en fireårig stx årligt udløse $\frac{3}{4}$ af undervisningstaxameteret for elever, som følger en uddannelse på normeret tid. Undervisningstaxameteret udgør langt størstedelen af det samlede taxametertilskud. Team Danmark-elever i forlænget uddannelsesforløb udløser det samme i fællesudgifts- og bygningstaxameter pr. år, som elever i normeret uddannelsesforløb. Dermed udløser en Team Danmark-elev i forlænget uddannelsesforløb samlet set mere i fællesudgifts- og bygningstilskud end en elev, som følger en uddannelse på normeret tid. Det skyldes bl.a., at Team Danmark-elever i forlænget uddannelsesforløb kræver mere administration end elever, som tager deres uddannelse på normeret tid.

Undervisningsministeriet har ingen særlige midler til Team Danmark-aktiviteter og udbetaler kun tilskud for den del af Team Danmark-elevernes undervisning, som består af gymnasial undervisning.

Team Danmark-elever, som følger en gymnasial uddannelse på normeret tid, har ret til SU på lige vilkår med almindelige elever.

Team Danmark-elever, som følger en gymnasial uddannelse i et forlænget forløb, har ret til SU i det ekstra år, de bruger på uddannelsen, hvis SU-styrelsens øvrige støttebetingelser er opfyldt.

Skoler med 10 eller flere Team Danmark-elever modtager et administrationstilskud fra Team Danmark. Derudover kan alle skoler med Team Danmark-elever sammen med Team Danmark-eleven søge om tilskud til de erstatningstimer, som Team Danmark-eleverne får, når de i den normale undervisningstid har deltaget i Team Danmark-godkendte stævner eller mesterskaber. Reglen er, at eleverne får 1 erstatningstime for hver dag, de har været fraværende.

2.3.8. Styring

Undervisningsministeren fastsætter regler (bekendtgørelser³⁵) om de gymnasiale uddannelser inden for de bemyndigelser, der fremgår af de gymnasiale love. Bekendtgørelserne indeholder centralt fastsatte krav om f.eks. fagenes uddannelsestid og deres placering i uddannelsesforløbet. Derudover er en lang række forhold lagt ud til beslutning på den enkelte skole.

2.3.9. Samarbejdsaftaler, som ikke er fastsat ved lov

Samarbejdsaftaler med specialforbund eller eliteidrætsordninger

Ud over Team Danmark ordningen eksisterer der en række forskellige ordninger for eliteidrætsudøvere i gymnasiet. De spænder lige fra samarbejdsaftaler med lokale idrætsklubber til større formaliserede ordninger med forskellige idrætsforbund og eliteidræts-tiltag. Disse ordninger fungerer som oftest sideløbende med Team Danmark-ordningen på gymnasierne.

Et eksempel på et sådant samarbejde findes i Århus, hvor man har etableret Elite Sport Akademi Aarhus (ESAA) som et partnerskab mellem lokale klubber, byens uddannelsesinstitutioner, herunder Marselisborg Gymnasium og Risskov Gymnasium, samt Team Danmark og Danmarks Idrætsforbund. ESAA har til hensigt at skabe optimale rammer for uddannelse og talentudvikling af eliteidrætsudøvere. ESAA tilbyder morgentræning, kurser i ernæring og psykologi m.m. og et elitemiljø inden for otte idrætsgrene. Der er brugerbetaling forbundet med at være elev på ESAA. Betalingen fra eleverne går blandt andet til morgentræning, administration, træningstøj, skadesdiagnosticering ved fysioterapeut, events og kurser, samt adgang til styrketræning med instruktion.

Et andet eksempel er Odense Kommune, hvor der er et særligt Eliteidrætsudvalg med repræsentanter fra ungdomsuddannelser og eliteidrætsklubberne. Formålet er at styrke samarbejdet og skabe bedre muligheder for sportslig succes i klubberne samt fremme fleksibilitet og vejledningsmuligheder for idrætsudøvere på elite- og sub-eliteniveau under uddannelsen. På Tornbjerg Gymnasium udbydes en særlig eliteidrætsklasse til alle, der ønsker at tage en studentereksamen og samtidig dyrke idræt på eliteniveau. For at komme i betragtning til eliteidrætsklassen skal man dyrke idræt på et niveau, der mindst svarer til den regionale eller nationale elite i den pågældende årgang. Samtidig skal tidsforbrug på træning og konkurrence udgøre mindst 10-15 timer om ugen. Tilbuddet henvender sig derfor både til Team Danmark-elever – som også fortsat kan tage fireårige forløb, hvis det ønskes – samt til øvrige eliteidrætsudøvere, som lever op til de nævnte sportslige krav. Alle eleverne i eliteidrætsklassen får samme vilkår som Team Danmark-eleverne, men kun de elever, der er godkendt af Team Danmark kan opnå en fireårig ordning.

Individuelle samarbejdsaftaler med idrætsklubber

De fleste gymnasier kan tilbyde særlige ordninger for kontraktspillere i professionelle idrætsklubber. Det foregår typisk gennem individuelle aftaler mellem skolen og den pågældende idrætsklub om et særligt tilrettelagt undervisningsforløb for kontraktspillere

³⁵ BEK nr. 735 af 22. juni 2010, BEK nr. 736 af 22. juni 2010, BEK nr. 691 af 23. juni 2010, BEK nr. 692 af 23. juni 2010, BEK nr. 693 af 23. juni 2010 samt BEK nr. 740 af 23. juni 2010.

og andre eliteidrætsudøvere i lokalområdet. Eksempler på gymnasier med et sådan samarbejde er Silkeborg Gymnasium og Brøndby Gymnasium, der har et tæt sportsligt samarbejde med lokale idrætsklubber³⁶.

2.4. Fakta om eliteidrætsudøvere i ungdomsuddannelser

I nedenstående tabel ses fordelingen af eliteidrætsudøvere på erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser i 2010. Tabellen viser, hvor mange elever, der er optaget under Team Danmark-ordningen på en ungdomsuddannelse med skolestart i 2010, samt fordelingen af Team Danmark-elever på de enkelte uddannelser. Desuden viser tabellen hvor mange skoler der har Team Danmark-elever.

	<i>Antal godkendte Team Danmark-elever med skolestart 2010</i>	<i>Fordeling - godkendte elever</i>	<i>Antal skoler med Team Danmark-elever</i>
Handelsskole	12	2,41%	10
Teknisk skole	5	1,00%	6
HHX	39	7,83%	19
HTX	25	5,02%	17
STX	397	79,72%	86
HF	20	4,02%	15
I alt	498		153

Selvom Team Danmark-ordningen principielt vedrører en bred vifte af ungdomsuddannelser, kan det konstateres, at fordelingen mellem de forskellige uddannelser er skæv. Stx udgør den mest søgte ungdomsuddannelse blandt eliteidrætsudøvere, og de erhvervsfaglige uddannelser udgør de mindst søgte ungdomsuddannelser blandt eliteidrætsudøverne.

De to uddannelsesinstitutioner, der modtager flest Team Danmark-elever, er Falkonergårdens Gymnasium på Frederiksberg og Marselisborg Gymnasium i Århus med hhv. 120 og 45 elever i 2010. På de fleste andre gymnasier går eliteidræts eleverne i almindelige klasser, hvor de enten er de eneste, eller hvor der er ganske få elever, der har eliteidrætten til fælles. Et mindre antal gymnasier (bl.a. Rungsted Gymnasium, Virum Gymnasium, Brøndby Gymnasium, Tornbjerg Gymnasium, Risskov Gymnasium, Aalborgarhus Gymnasium i det såkaldte B-netværk) har opbygget et eliteidrætsmiljø, hvor et vist antal Team Danmark-elever går i klasser sammen med elever fra den lokale elite.

³⁶ Se <http://www.silkeborg-gym.dk/index.php?id=999> og <http://www.brondby-gym.dk/ny-elev/linjeidraet/>

3. Udfordringer og løsninger

I forbindelse med arbejdsgruppens drøftelser er der blevet peget på en række udfordringer for Team Danmark-elever på ungdomsuddannelserne. Flere udfordringer er ens for erhvervsuddannelserne og for de gymnasiale uddannelser. Andre udfordringer gælder specifikt erhvervsuddannelserne henholdsvis de gymnasiale uddannelser.

I det følgende beskrives i 3.1. de fælles udfordringer for erhvervsuddannelsesområdet og det gymnasiale område. I afsnit 3.2. beskrives de udfordringer, som er specifikke for erhvervsuddannelsesområdet, og i afsnit 3.3. beskrives de udfordringer, som er specifikke for det gymnasiale område. De enkelte afsnit indeholder endvidere mulige løsningsforslag, som arbejdsgruppen har drøftet.

3.1. Fælles for erhvervsuddannelsesområdet og det gymnasiale område

3.1.1. Uddannelsens organisering generelt

3.1.1.1. Forventninger/anbefalinger til skoler, specialforbund og klubber

I forbindelse med arbejdsgruppens arbejde er der fra flere sider peget på, at de forskellige aktører på området – især skolerne og idrætsklubberne – virker usikre på deres roller i forhold til at have Team Danmark-elever tilknyttet. Det gælder både, hvad de kan forvente af de andre aktører og af eleven, samt hvad der forventes af dem selv.

Skolen og idrætsklubber har et generelt behov for information om, hvilke roller de enkelte aktører har. Behovet for afklaring af rollerne er særligt udtalt i forhold til de skoler og idrætsklubber, der kun har en eller få eliteidrætsaktive og dermed ikke har oparbejdet en struktur og samlet erfaringer med eliteidrætsaktive på ungdomsuddannelserne.

Der findes i dag et brev, ”Hyrdebrevet”, med en række anbefalinger rettet til de gymnasiale uddannelser. Brevet er udarbejdet af Undervisningsministeriet og Team Danmark. Brevet giver gode råd til, hvordan man som skole kan håndtere Team Danmark-elever med deres særlige behov. Der er gode erfaringer med hyrdebrevet. Brevet er imidlertid fra 2002 og er forældet, idet der er en række problemstillinger, som det ikke medtager, men som det efterfølgende har vist sig kunne være nyttigt at inkludere. Den største mangel er, at hyrdebrevet slet ikke omtaler forhold, der vedrører den nuværende gymnasieordning, som trådte i kraft i 2005.

Løsning

Arbejdsgruppen peger på, at en hensigtsmæssig metode til at skabe større information og gennemsigtighed omkring en række basale forhold vedrørende de forskellige aktører - i lyset af de gode erfaringer med det eksisterende hyrdebrev til de gymnasiale uddannelser - vil være at erstatte det eksisterende hyrdebrev med to nye, og opdaterede breve med råd og vink. Brevene skal have til hensigt at tydeliggøre de råd og vink, som det vil være en fordel at kende for uddannelsesinstitutioner, som har eliteidrætsudøvere. Formålet er at klæde skolerne bedre på, så det bliver lettere for idrætsudøverne at håndtere både skole- og idrætslivet.

Det ene brev med råd og vink kan med fordel – som i dag – omhandle de gymnasiale uddannelser, og det andet brev om råd og vink kan tilsvarende målrettes erhvervsuddannelserne.

Brevene med råd og vink skal særligt adressere spørgsmål, som er relevante for de enkelte skoler/uddannelsesinstitutioner. Desuden kan det også indeholde information, som er relevant i forhold til alle aktørerne, herunder råd til idrætsklubberne og specialforbundene.

Indholdet af brevene med råd og vink bør tage udgangspunkt i aktørernes tidligere erfaringer med Team Danmark-elever, herunder en række af de problemstillinger og anbefalinger, som arbejdsgruppen har adresseret i dette kapitel af arbejdsgruppens rapport.

Arbejdsgruppen foreslår i lyset heraf, at Undervisningsministeriet står for udsendelsen af brevene til skolerne. Team Danmark sørger for at videreformidle de råd og informationer til specialforbundene, som de kan have glæde af.

Team Danmark har i samarbejde med Rektorforeningen og Danske Erhvervsskoler – Lederne udarbejdet udkast til to breve om råd og vink. Disse er lagt ved som bilag til rapporten.

3.1.1.2. Udvikling af virtuel undervisning

Der er under arbejdsgruppearbejdet peget på, at det i forbindelse med fravær på grund af f.eks. længerevarende træningsophold i udlandet ikke altid er muligt for udøverne at passe skolen, mens de er bortrejste. Hvis det skal være muligt for udøverne at passe skolen, mens de er i udlandet, kan det bl.a. stille krav til mulighederne for tilgængelighed til både undervisningsmateriale og den egentlige undervisning.

Reglerne for de gymnasiale uddannelser giver i dag mulighed for, at den enkelte elevs undervisning kan tilrettelægges med op til 10 % virtuel undervisning i det første halvår af uddannelsen (grundforløbet) og op til 25 % virtuel undervisning i resten af uddannelsesforløbet.

Den teknologiske udvikling har muliggjort virtuel undervisning, men det sker i dag kun i forholdsvis begrænset omfang. Arbejdsgruppen peger på, at der er potentiale for at videreudvikle området.

Løsning

Arbejdsgruppen peger på tre forslag, der kan bidrage til udvikling af virtuel undervisning:

- A. Online materialesamlinger
- B. Højere grad af virtuel kontakt
- C. Pilotprojekt for at vise hvordan virtuel undervisning kan anvendes i praksis.

Løsningerne kan supplere hinanden.

A. Online Materialesamlinger

For det første foreslår arbejdsgruppen, at Rektorforeningen og Danske Erhvervsskoler fremmer brugen af online undervisningsmaterialer, f.eks. ved at formidle webbaserede undervisningsmaterialer til uddannelsesinstitutionerne, så de har adgang og kendskab til relevante online materialesamlinger. Der findes allerede i dag en del online-tilgængelige materialer, men de kan være svære at overskue. Materialesamlingerne vil kunne bidrage til at skabe et overblik over de tilgængelige materialer.

Arbejdsgruppen peger endvidere på, at skolerne i højere grad bør opfordres til mere systematisk at bruge de online-materialer, som allerede nu kan findes på nettet. Der findes flere eksempler på , hvor der forefindes en lang række materialer, f.,eks.:

- www.materialeplatformen.dk
- www.eudtube.dk
- www.undervisningsbanken.dk

Opfordringen til skolerne vil fremgå af brevet om råd og vink. Lederforeningerne vil gerne videndele og forsøge at skabe overblik. Men det er skolerne selv, der fastlægger undervisningen og brug af undervisningsmaterialer, det er derfor op til den enkelte skole at være opsøgende og have fokus på anvendelse af online materialer.

B. Højere grad af virtuel kontakt

For det andet har den teknologiske udvikling i dag muliggjort virtuel undervisning, men der er fortsat potentiale for yderligere udvikling af området, således at det i højere grad end i dag kan dække behovet.

Arbejdsgruppen foreslår, at Rektorforeningen og Danske Erhvervsskoler arbejder videre med at fremme skolernes brug af virtuel undervisning. Den virtuelle undervisning kunne ud over online-materialesamlinger også omfatte en bredere virtuel kontakt gennem mails, Skype, chat og undervisningsfora. Formålet med den øgede virtuelle kontakt er at sikre, at eleverne har mulighed for at fastholde en tæt kontakt til deres klasse og lærere. Desuden sikres det at eleverne får mulighed for at få faglig sparring på deres opgaver, mens de er bortrejste. Formålet med den øgede virtuelle kontakt er altså både fagligt og socialt.

C. Opbygning og udbredelse af erfaringer med virtuel undervisning.

For det tredje foreslår arbejdsgruppen, at der enten kunne indsamles erfaringer eller etableres et pilotprojekt på en skole, der kan vise, hvordan der kan arbejdes med virtuel undervisning i praksis. Erfaringerne kunne munde ud i et best practice eksempel, som øvrige skoler ville kunne lade sig inspirere af.

Et sådant pilotprojekt kunne f.eks. tage udgangspunkt i én af tre modeller:

1. Der kunne arbejdes med at indsamle og udbrede eksisterende erfaringer fra f.eks. Københavns VUC, der har et tilbud om en hel hf-uddannelse, der er tilrettelagt virtuelt.
2. Der kunne laves et pilotprojekt ud fra eksisterende muligheder med mailudveksling o.l.

3. Der kunne etableres et nyskabende pilotprojekt med virtuelle undervisningsmiljøer (hvor omdeling af undervisningsmaterialer foregår virtuelt), webcam fra timerne, samt online-muligheder for lærerkontakt i form af f.eks. chat, mail og webcam-dialog (face-to-face).

Som et led i at føre dette ud i livet, har Team Danmark tilkendegivet, at Team Danmark i 2012 vil være med til at bidrage til et pilotprojekt til udvikling og udbredelse af erfaringer med virtuel undervisning. Rektorforeningen har tilkendegivet, at de også vil påtage sig at arbejde videre med at udvikle mulighederne for virtuel undervisning.

Tiltaget vil specifikt være rettet mod eliteidrætsudøvere på ungdomsuddannelserne og vil være med til at give skolerne nogle værktøjer de kan bruge i arbejdet med at bruge virtuel undervisning. Det skal bemærkes at brugen af virtuel undervisning er en større sektorudfordring end kun i relation til eliteidrætsudøverne. Arbejdsgruppen forventer ikke, at udfordringen vil blive løst for hele sektoren med dette tiltag, men at tiltaget vil kunne give nogle redskaber til de skoler, som arbejder med eliteidrætsudøvere på ungdomsuddannelserne.

Skolerne er drivkraften i at øge erfaringsgrundlaget og dele erfaringerne med den virtuelle undervisning.

3.1.2. Samarbejde

3.1.2.1. Gennemskuelighed i godkendelseskriterier på tværs af specialforbundene

Når en elev søger om en sportslig godkendelse hos Team Danmark til en ungdomsuddannelse, bliver ansøgningen vurderet af det relevante specialforbund i samarbejde med Team Danmark. De enkelte specialforbund fastsætter i samarbejde med Team Danmark de krav, de anser for relevante for at godkende Team Danmark-elever inden for den enkelte idrætsgren.

Der er i arbejdsgruppen peget på, at der i dag er forskel på godkendelseskriterierne og procedurerne mellem de enkelte specialforbund, og at disse forskelle kan give anledning til frustration hos de enkelte elever, der ikke forstår baggrunden for forskellene.

Arbejdsgruppen vurderer, at det ligger uden for kommissoriet for arbejdsgruppen at vurdere godkendelseskriterierne i de enkelte specialforbund. Der er forskel på, hvilke resultat- og placeringskrav der kan anses for relevante i forhold til at opnå en sportslig godkendelse, hvordan de opgøres, og hvor vanskeligt det er at blive en del af den nationale og den internationale elite.

Rektorforeningen lægger vægt på, at det er vigtigt for de enkelte skoler at kunne balancere hensyn til både Team Danmark-eleverne og til de elever, som ikke er optaget på Team Danmark-ordningen. Rektorforeningen peger derfor på, at der er behov for større gennemsigtighed om grundlaget for forskellene på de forskellige sportslige krav.

Løsning

Arbejdsgruppen foreslår, at Team Danmark sammen med de enkelte specialforbund tydeliggør optagelseskriterierne, og hvad der ligger til grund for de specialforbundsspecifikke optagelseskriterier, således at eleverne og skolerne er informeret om forskellene.

Der er ligeledes nogle overordnede godkendelseskriterier på tværs af idrætterne, hvor udøveren skal:

- høre til blandt de absolut bedste i sin aldersgruppe
- have et internationalt resultatpotentiale
- have en ugentlig træningsmængde på minimum 15 timer.

Disse bør fremgå af rekrutteringsmaterialet med en henvisning til, hvor den enkelte udøver kan finde mere information om de forbundsspecifikke optagelseskrav, som er relevante for vedkommende.

Arbejdsgruppen vurderer, at et sådant initiativ kan skabe større forståelse på skolerne og blandt eleverne.

3.1.2.2. Samarbejde med kommunerne.

Kommunerne har en interesse i at sikre deres børn og unge de bedst mulige forhold i forhold til uddannelse og idrætsaktivitet. Det kan være med til at brande kommunen og gøre kommunen attraktiv for tilflyttere. Team Danmark har pt. indgået samarbejdsaftaler med 18 kommuner. De 18 såkaldte eliteidrætskommuner forpligter sig i samarbejdsaftalen til en bred satsning på idrætten i kommunen, herunder at opdyrke mulighederne for at dyrke eliteidræt i ungdomsuddannelserne.

De konkrete aftaler varierer fra kommune til kommune, men der er visse fællestræk for en række af kommunerne. Eliteidrætskommunerne har overfor Team Danmark bl.a. forpligtet sig til følgende:

- Eliteidrætskommunen påtager sig at forsøge at koordinere, at de lokale ungdomsuddannelsesinstitutioner muliggør fleksible uddannelsestilbud. Det bemærkes at en sådan koordinering er frivillig – dvs. ikke lovbunden, for kommuner såvel som for ungdomsuddannelsesinstitutionerne. Koordineringen indebærer bl.a. at kommunerne forsøger at sikre, at skolerne prøver at koordinere skemalægningen, så det bliver muligt at etablere og gennemføre morgentræningstilbud på tværs af skolerne.
- Eliteidrætskommunen indgår et samarbejde med uddannelsesinstitutionerne med henblik på at sikre den fornødne uddannelsesvejledning, fleksible skemalægning, og for at sikre, at der i fornødent omfang tildeles ekstraundervisning (efter fastlagte regler) som følge af deltagelse i stævner og træningslejre.
- Team Danmark kan efter nærmere aftale bistå med rådgivning ved planlægningen af de fleksible ungdomsuddannelser.

Ovenstående skal ses som opgaver, der ligger ud over kommunernes lovmæssige forpligtelser, men som eliteidrætskommunerne over for Team Danmark har forpligtet sig til at varetage som en del af eliteidrætskommuneaftalerne.

Løsning

Arbejdsgruppen peger på, at andre kommuner, der er interesserede i at gøre noget særligt for at understøtte eliteidrætten lokalt, med fordel kan iværksætte lignende tiltag uden at indgå en egentlig aftale med Team Danmark.

Hertil kommer, at kommunerne allerede i dag har en række muligheder for at understøtte eliteidrætten, enten selv eller i samarbejde med skolerne. Der er mange eksempler fra forskellige kommuner:

- Mentorordninger inden for idrætten og indenfor uddannelsen.
- Oprettelsen af sociale og idrætslige miljøer, der er med til at fastholde udøveren på både skole og i idrætten.
- Ungdomsboliger for eliteidrætsudøvere.
- Kommunal eliteidrætskoordinator / fast kontaktperson på kommunen.
- Kommunale tilskud til supplerende undervisning³⁷.
- Oprettelse af og støtte til grundtræningshold i tilknytning til skolerne.
- Støtte til idrætsmedicinske servicetilbud for talenter og eliteaktive elever: Tilbudene kan omfatte idrætsmedicin, testning, ernæringsvejledning, idrætspsykologi m.v.³⁸
- Forældrekurser, klubkurser o.l.
- Tilbud om kurser til udøvere. f.eks.:
 - life skills kurser
 - kost- og ernæringskurser
 - kurser om idrætsskadeforebyggelse og skadesbehandling
 - idrætspsykologiske kurser
 - andre relevante kurser for udøvere.³⁹

Arbejdsgruppen peger dog samtidigt på, at der er forskel på, hvor stort behovet er i de enkelte kommuner, da ikke alle kommuner har lige mange eliteidrætsudøvere. Ovenstående skal ses som idéer til inspiration for kommunerne.

3.1.2.3. Koordinering af elevens hverdag

Team Danmark-elever på ungdomsuddannelserne har meget at holde styr på i en hverdag, hvor uddannelse, lektier, socialt liv – og for elever på erhvervsuddannelserne arbejde – skal kombineres med daglig træning. Det kræver et større overblik over planlægning af tiden end hos medstuderende, som ikke er eliteidrætsudøvere.

Der er i arbejdsgruppen peget på, at de fleste lærere ikke er bekendt med, hvad det vil sige at dyrke eliteidræt på højt niveau, og hvilke krav det stiller til udøveren. Hvis Team Danmark-elever skal have en optimal skolegang på ungdomsuddannelsen, kræver det, at lærerne er opmærksomme på, hvilke forhold udøverne agerer under både i forhold til skolen og idrætten. På samme måde har nogle trænere svært ved at forstå, at eliteidrætsudøverne ud over træningen også skal gå i skole og evt. passe et arbejde. Og endeligt kan virksomhed/mester have svært ved at forstå, at eleven skal bruge så man-

³⁷ F.eks. Esbjerg Kommune (www.eliteidraetesbjerg.dk)

³⁸ Dette fremgår som en del af nogle af Team Danmarks eliteidrætskommuneaftaler.

³⁹ F.eks. Team Copenhagen (www.teamcopenhagen.dk)

ge timer på sin træning. Samlet set kan det blive en udfordring, for at udøveren både kan få en karriere indenfor idrætten og en karriere i det civile liv.

Eliteidrætsudøvere er som oftest kendetegnede ved at være gode til at strukturere deres tid i forhold til jævnaldrende, som ikke dyrker eliteidræt. Alligevel peger arbejdsgruppen på, at der er behov for, at de enkelte aktører kan få bedre forudsætninger for at forstå deres ansvar for at bidrage til at koordinere elevens hverdag.

Skolerne har forskellige incitamenter til f.eks. at strukturere undervisningen, så der er plads til morgentræning o.l. Antallet af Team Danmark-elever på skolen kan altså have betydning for koordineringen af elevens hverdag.

Løsninger

Arbejdsgruppen peger på tre løsningsforslag, som kan bidrage til at løse ovenstående udfordring:

- A. Kurser til undervisere
- B. Kurser til forældre
- C. Dialogmøder om koordineringen af eliteidrætsudøvernes hverdag.

Løsningerne kan supplere hinanden.

A. Kurser til undervisere

For det første peger arbejdsgruppen på, at der med fordel kan oprettes og udbydes efteruddannelseskurser for lærere på ungdomsuddannelserne, der således vil være bedre rustet til at håndtere Team Danmark-elevens vilkår og behov. Team Danmark har udviklet og udarbejdet kursusforløb, hvor undervisningen gennemføres af sportspsykologiske konsulenter fra Team Danmarks eksterne netværk. Team tilbyder at koordinere og formidle kontakt til undervisere.

Kurserne skal ses som et tilbud til de undervisere, der har en interesse i at arbejde med eliteidrætsudøvere, og det vil således være frivilligt for skolerne, i hvilket omfang de finder det relevant at prioritere underviseres deltagelse på sådanne kurser. Kurserne kunne bl.a. indgå i kursuskataloget fra Gymnasieskolernes Lærerforenings Efteruddannelse (GL-E).

Team Danmark vil sammen med Rektorforeningen og Danske Erhvervsskoler tage initiativ til at gennemføre dette løsningsforslag.

B. Kurser til forældre

For det andet peger arbejdsgruppen på, at forældrene også kan klædes bedre på. Team Danmark har i samarbejde med Team Copenhagen⁴⁰ udviklet et kursus til forældre, således at forældrene har bedre forudsætninger for at understøtte Team Danmark-elevens hverdag.

⁴⁰ Team Copenhagen er en selvejende fond under Københavns Kommune, som har til formål at udvikle de rette vilkår, der kan gøre København til den bedste by i Norden at dyrke eliteidræt i.

På kurserne benytter Team Danmark deres eksterne netværk af fagfolk til at orientere om den eliteaktives hverdag, hvilke krav der stilles, og hvordan de på den baggrund kan støtte op om Team Danmark-elevens hverdag. Det er hensigten, at erfaringerne fra kurserne skal udbredes på landsplan med regionale kurser for forældre. Arbejdsgruppen foreslår, at Team Danmark er ansvarlig herfor.

C. Dialogmøder/symposier om koordineringen af eliteidrætsudøvernes hverdag

For det tredje peger arbejdsgruppen på, at det vil være hensigtsmæssigt at lave dialogmøder med deltagelse af elevrepræsentanter og repræsentanter for de primære aktører rundt om eleven, dvs. forældrerepræsentanter, klubrepræsentanter, specialforbundsrepræsentanter, Team Danmark og arbejdsgiverrepræsentanter, med det formål at drøfte, hvordan man bedst muligt kan støtte eleverne i planlægningen af hverdagen.

Team Danmark vil fremadrettet kunne bruge erfaringerne fra dialogmøderne i forbindelse med udarbejdelse af kursusmateriale og anbefalinger til de forskellige aktører. Team Danmark kan forestå og invitere møderne, herunder invitere de forskellige repræsentanter nævnt ovenfor. Efterfølgende kan Team Danmark udarbejde et inspirationskatalog. Inspirationskataloget vil kunne indgå i kursusmaterialet til forældre og til undervisere på ungdomsuddannelserne.

Der kunne laves to forskellige dialogmøder:

- et rettet mod de gymnasiale uddannelser (stx, hf, htx og hhx)
- et rettet mod erhvervsuddannelserne.

De to retninger står over for forskellige problemstillinger; elever på erhvervsuddannelserne skal ud over at balancere skole og idræt yderligere balancere en virksomhed/mester, hvorfor arbejdsgiverrepræsentanter inddrages i dialogmødet rettet mod erhvervsuddannelserne.

3.1.2.4. Godkendelse af de lokale eliteidrætsudøvere

Der er i arbejdsgruppen peget på, at man med fordel i større omfang end i dag inden for det gældende regelsæt for uddannelserne kan sammentænke ordningen med Team Danmark-elever med ordninger for lokale eliteidrætsudøvere, der ikke er godkendt af Team Danmark, men som har potentialet til at blive godkendt med den rette træning og under de rette forhold. Formålet med dette kan være tresidet:

- Det vil kunne styrke sub-eliten, der med de rette træningsforhold og opbakning potentielt vil kunne opnå det sportslige niveau for en Team Danmark-godkendelse.
- Eleverne får mulighed for at gå i en fast klasse, så de kan følges med klassekammeraterne under hele uddannelsen, hvilket øger tilhørsforholdet.
- Skolerne vil have mulighed for at fylde Team Danmark-klasser op med de lokale eliteidrætsudøvere og dermed forbedre mulighederne for at tilrettelægge undervisningen på de enkelte skoler.

Løsning

Arbejdsgruppen peger på, at det som udgangspunkt er positivt, at der findes hele klasser med eliteidrætsudøvere, hvad enten hele klassen består af Team Danmark-elever eller af en kombination af Team Danmark-elever og de lokale eliteidrætsudøvere. Der er fra flere sider peget på, at sådanne hele idrætsklasser giver en fordel i og med, at eleverne står over for en række fælles udfordringer. Der er derved en fælles forståelse for de problemstillinger og udfordringer, man har som eliteidrætselev i en ungdomsuddannelse, hvilket gør, at eleverne kan bistå hinanden.

Rektorforeningen har peget på, at der kan være nogle praktiske udfordringer ved at oprette klasser for både Team Danmark-eliten og lokale eliteidrætsudøvere, men at disse er til at løse. Rektorforeningen peger således samtidig på, at der kan være store fordele for såvel Team Danmark-elever som de lokale idrætsudøvere, når de er samlet i en klasse, og peger i den forbindelse på, at der kan hentes inspiration til at håndtere de praktiske udfordringer fra de institutioner, der har erfaringer med at blande Team Danmark-elever med lokale eliteidrætsudøvere.

Der kan desuden være en særlig udfordring på erhvervsuddannelsesområdet, idet der næppe vil være basis for at samle det fornødne antal Team Danmark-elever og de lokale eliteidrætsudøvere på ét hold inden for samme uddannelse.

Som reglerne er i dag, står det skolerne frit for enten at bruge de lokale eliteidrætsudøvere til at supplere op i Team Danmark-klasserne eller til at oprette hele klasser for de lokale eliteidrætsudøvere. Arbejdsgruppen foreslår i lyset heraf, at brevene med råd og vink, jf. afsnit 3.1.1.1 gør opmærksom på, at det er en mulighed at oprette elitesportsklasser eller supplere op i Team Danmark-klasserne med lokale eliteidrætsudøvere. Dermed vil skolerne kunne tage hensyn til de lokale eliteidrætsudøvere i forbindelse med tilrettelæggelsen af timer i forhold til at optimere balancen mellem deres skole- og idrætsliv. I sidste ende ville det kunne styrke både Team Danmark klasserne, der ville få mere homogene miljøer til at bakke op om Team Danmark klasserne, og de lokale eliteidrætsudøvere, der ville kunne blive styrket sportsligt, fordi skolen i højere grad ville kunne understøtte deres idrætsudøvelse.

Nogle eliteidrætskommuner er allerede involveret i lignende ordninger, hvor de inddrages i godkendelsen af de lokale eliteidrætsudøvere. Arbejdsgruppen peger på, at andre kommuner med interesse for arbejdet med eliteidrætsudøvere og de lokale eliteidrætsudøvere med fordel kunne etablere lignende ordninger. Hvis skolen ønsker at oprette hold for de lokale eliteidrætsudøvere eller udfylde Team Danmark-klasser med de lokale eliteidrætsudøvere, vil det dog først og fremmest være en opgave for skolen.

Arbejdsgruppen anbefaler, at muligheden for at lave sådanne ordninger med de lokale eliteidrætsudøvere kan beskrives for de eliteidrætskommuner, som Team Danmark indgår eliteidrætskommuneaftaler med. Desuden kan muligheden beskrives for skolerne i brevene med råd og vink.

3.1.3. Økonomiske forhold

3.1.3.1. Administrationsbidrag fra Team Danmark til skoler med Team Danmark-elever.

Team Danmark yder i dag et administrationsbidrag til de enkelte skoler afhængigt af, hvor mange Team Danmark-godkendte elever skolen har tilknyttet. Minimumsadministrationsbeløbet på 7.000 kr. udløses, når skolen har tilknyttet 10 godkendte Team Danmark-elever. Beløbet stiger herefter i forhold til, hvor mange elever skolen har tilknyttet. Maksimumssatsen udgør 56.000 kr. og udløses ved 201 Team Danmark-elever på skolen.

Rektorforeningen har peget på, at det er en barriere for skoler med få Team Danmark-elever tilknyttet, at minimumsadministrationsbidraget fra Team Danmark ikke gives til alle de skoler, der har Team Danmark-elever; der er også en administrativ byrde forbundet med at have ganske få elever tilknyttet skolen.

Løsning:

Team Danmark undersøger mulighederne for, at det nuværende administrationsbidrag kan omdefineres, så det ikke kun er antallet af elever men også skolernes eliteidrætslige profil, herunder det administrative set-up, der lægges til grund for tildelingen. Dette indarbejdes i givet fald i de kommende budgetter – alternativt kan beløbsstørrelser ændres, således at administrationsstøtten omfordeles mellem skolerne

3.2. Udfordringer og løsninger på erhvervsuddannelsesområdet

3.2.1 Uddannelsens organisering generelt

3.2.1.1 Individuelle uddannelsesaftaler

Der er i arbejdsgruppen peget på, at de udfordringer, der er for eliteidrætsudøvere på hovedparten af de knap 110 erhvervsuddannelser, primært knytter sig til hovedforløbet, som indeholder flere praktikperioder i en virksomhed.

Praktikuddannelsen i virksomheden indebærer nogle særlige udfordringer, idet elevlønnen afspejler den arbejdsværdi, som eleven yder under uddannelsen, herunder at eleven indgår i opgaveløsningen til kunder, som derfor skal have en bestemt kvalitet og løses til et fastsat tidspunkt. Virksomheden er derfor afhængig af, at Team Danmark-eleven er til stede. Samtidig har Team Danmark-eleven behov for fleksibilitet for at kunne gennemføre sin daglige træning på et passende niveau, deltage i træningslejre og turneringer. Dette kræver en fleksibilitet og forståelse fra virksomhedens side, som ikke i samme grad gør sig gældende for elever, der ikke er eliteudøvere.

Eliteudøveren har for at kunne fokusere på sin træning endvidere behov for tryk omkring sine uddannelsesmæssige forhold. Det betyder f.eks., at det er vigtigt for Team Danmark-eleven, at der ikke undervejs er usikkerhed om mulighederne for træning i forbindelse med praktikforløbet i uddannelsen.

Det vil sige, at såvel Team Danmark-eleven som virksomhed har behov for en forventningsafstemning, inden der indgås en uddannelsesaftale. For eleven, er det væsentligt, at man på et tidligt tidspunkt har vished for praktikforløbet. Erfaringen viser, at dette i praksis i en del tilfælde er en udfordring.

Det er en særlig udfordring, at de enkelte skoler, som under hovedforløbet skal forestå skoleundervisningen, ofte ikke i tilstrækkeligt omfang har erfaringer med at have eliteidrætsudøvere tilknyttet skolen som elever.

Der er i arbejdsgruppens arbejde derfor peget på, at eliteidrætsudøvere i en erhvervsuddannelse, bør indgå en uddannelsesaftale med en virksomhed så tidligt som muligt i elevens uddannelsesforløb – og om muligt gerne inden grundforløbet. Dermed kan virksomhed, Team Danmark-elev og skole opnå en fælles forståelse af de behov og vilkår, der skal tages hensyn til i praktikforløbet og skoleforløbet. Desuden er indgåelse af en uddannelsesaftale inden uddannelsesstart med til at sikre, at eleverne kender deres uddannelsesforløb, allerede inden de starter, og kan få det beskrevet i sin individuelle uddannelsesplan.

En elev, der starter et af de 12 grundforløb uden uddannelsesaftale, har først sikkerhed for at kunne gennemføre en bestemt uddannelse i indgangen, når eleven har indgået en uddannelsesaftale med en virksomhed.

Løsning

Fælles for hovedparten af erhvervsuddannelserne

Det er et krav, at der bliver indgået en uddannelsesaftale mellem elev og virksomhed/mester i forbindelse med en praktikuddannelse på en erhvervsuddannelse. Der er en række forhold, som er fælles for uddannelsesaftalerne samt nogle forhold, som varierer afhængigt af, hvilket uddannelse der er tale om.

I forbindelse med en uddannelsesaftale er det centralt, at Team Danmark-eleven og virksomheden har en fælles forståelse af de behov og vilkår, der skal tages hensyn til i praktikforløbet og skoleforløbet, herunder den afsluttende eksamen/svendep prøve.

Alle erhvervsuddannelseselevens uddannelsesforløb skal tilrettelægges og beskrives i elevens personlige uddannelsesplan, som indeholder en række oplysninger om uddannelsesforløbet, herunder oplysninger om praktikuddannelsen og eventuelle særlige forhold. Den individuelle uddannelsesplan danne således rammen for beskrivelse af de særlige forhold, som man er enige om, der skal tages med i betragtning under elevens uddannelsesforløb. Den personlige uddannelsesplan udarbejdes af skolen sammen med eleven og eventuel praktikvirksomhed i begyndelsen af uddannelsesforløbet. Er der tale om elever *med* en uddannelsesaftale, er praktikvirksomheden med til at fastlægge uddannelsesplanen. Drejer det sig om elever *uden* en uddannelsesaftale, er det skolen og eleven, der sammen fastlægger elevens personlige uddannelsesplan.

Skolen har det primære ansvar for, at der bliver fastlagt og beskrevet en personlig uddannelsesplan. For at planen omfatter alle relevante problemstillinger, kan det være hensigtsmæssigt, hvis planen udarbejdes i et samarbejde mellem skolen, eleven, virksomheden, Team Danmark og specialforbundet.

Opstår der ændringer i elevens forhold undervejs i uddannelsen, skal eleven, skolen og virksomheden opdatere den personlige uddannelsesplan. Skolen har det primære an-

svar for opdateringen af den personlige uddannelsesplan, men Team Danmark kan evt. bistå parterne i forbindelse med en sådan opdatering.

På en del af erhvervsuddannelserne, herunder især visse tekniske uddannelser, er der tradition for at indgå uddannelsesaftaler inden uddannelsesstart. Disse muligheder bør i videst muligt omfang benyttes med henblik på at sikre, at der skabes ro omkring Team Danmark elevens skole, praktik og træning.

Eleverne har normalt ikke fundet en læreplads ved starten af en merkantil uddannelse, hvorfor det ofte ikke er muligt at indgå en uddannelsesaftale fra starten af uddannelsen. Det vil dog være hensigtsmæssigt hurtigst muligt efter påbegyndelsen af uddannelsesforløbet, at indgå en uddannelsesaftale. Dette kan ligeledes bidrage til, at der skabes ro omkring skole, praktik og træning.

Det er elevens ansvar at finde en læreplads. Vejlederne i Ungdommens Uddannelsesvejledning skal dog være opmærksomme på de særlige forhold, som gør sig gældende for Team Danmark-elever, og i forbindelse med vejledningen af dem gøre dem opmærksomme på, at de så vidt muligt allerede inden uddannelsesstarten skal finde en læreplads. En uddannelsesaftale kan evt. indgås med bistand fra skole, Team Danmark og specialforbundet.

Det skal for en god ordens skyld bemærkes, at erhvervsuddannelseselever, for hvem det ikke lykkes at få en uddannelsesaftale med en virksomhed, efter reglerne herom kan afvikle praktikuddannelse som skolepraktik. Det vil imidlertid i praksis næppe være hensigtsmæssigt for Team Danmark-elever, idet de kan have svært ved at opfylde reglerne om både faglig og geografisk mobilitet på grund af deres træning.

3.2.1.2. Virksomheder/mestre der ansætter Team Danmark-elever

Ansættelsen af en elev, som samtidig er eliteidrætsudøver, kræver en fleksibilitet og vilje fra en mesters side (se i øvrigt afsnittene 3.2.1.1 og 3.2.1.2 ovenfor). De virksomheder/mestre som skal indgå en uddannelsesaftale med en eliteidrætsudøver, skal derfor også kunne se fordelene for deres virksomhed ved at ansætte en elev på særlige vilkår.

Der er i arbejdsgruppens arbejde bl.a. peget på, at det er en udfordring at finde virksomheder/mestre, som er villige til at tage elever på særlige vilkår, og at virksomheder/mestre, som i dag har eliteidrætsudøvere ansat som elever, ofte selv har en eller anden form for tilknytning til den pågældende sportsgren, som eleven udøver, eller til eliteidræt generelt. Endelig spiller både det relationelle og det lokale ind i forhold til virksomheder, der tager eliteidrætsudøvere; det kan være familie, venner eller bekendte med virksomheder, der tager imod eliteidrætsudøvere, eller virksomheder, der ønsker at engagere sig i lokalsamfundet bl.a. ved at støtte op om eliteidrætsudøvere.

Arbejdsgruppen peger på, at det er vigtigt at tydeliggøre, hvad en virksomhed/mester kan få ud af at ansætte en eliteidrætsudøver som elev. Det kan f.eks. dreje sig om de kompetencer, der kendetegner eliteidrætsudøvere og de muligheder for at promovere

virksomheden med eliteidrætsudøvere, der opstår, når man har ansat en lokal eliteidrætsudøver.

Løsning

Arbejdsgruppen har peget på tre mulige forslag, der kan bidrage til at løse ovenstående problemstillinger:

- A. Udarbejdelse af materialer til rekruttering
- B. Rekruttering af egnede virksomheder/mestre
- C. Etablering af netværk af egnede virksomheder/mestre.

Forslagene til løsninger kan supplere hinanden.

A: Materialer til rekruttering

For det første anbefales, at Team Danmark i samarbejde med Danske Erhvervsskoler – Lederne laver informationsmaterialer rettet mod virksomheder/mestre.

Informationsmaterialet kunne bl.a. indeholde:

- Generelle beskrivelser af nogle af de kompetencer, der kendetegner eliteidrætsudøvere, som f.eks. at være målrettet, have ambitioner, viljestyrke, planlægningskompetencer osv.
- Beskrivelser af, hvad en eliteudøver kan bringe med sig af muligheder for virksomhed/mester i form af:
 - branding af virksomheden over for omverdenen af en (måske) kendt aktiv.
 - motivering af de andre medarbejdere, som kan lære af eliteidrætsudøveren.
- Succeshistorier om vellykkede virksomhedsforløb med Team Danmark elever.
- Beskrivelser af mulighederne for at deltage et netværk, som kunne have navnet Den Gyldne Praktikplads, jf. afsnit 3.2.1.2.

Materialet vil kunne bidrage til at tydeliggøre, at det kan være besværet værd at ansætte en Team Danmark-elev, selvom det kræver, at der tages nogle særlige hensyn til eliteidrætsudøverens behov.

B: Rekruttering af egnede virksomheder/mestre

For det andet peger arbejdsgruppen på, at erhvervsskolenetværket kan gøre en ekstra indsats for at rekruttere nogle enkelte større virksomheder, der kan og vil tage imod Team Danmark-elever.

Det kræver en særlig tilpasning af praktikforløbet at have Team Danmark-elever. F.eks. er det nødvendigt at tilrettelægge arbejdet, så der er plads til den daglige træning. Herudover er der behov for fleksibilitet i forhold til længerevarende træningslejr og konkurrencer. Team Danmark vurderer, at der på landsplan samlet set er behov for ca. 50-100 lærepladser til atleter med en sportslig godkendelse fra Team Danmark.

Der skal derfor gøres en særlig indsats for at finde virksomheder, som er i stand til at tage imod Team Danmark-elever med de behov, som disse har. For at finde frem til de

rette virksomheder vil det være hensigtsmæssigt at gennemføre en målrettet indsats, herunder for at klæde dem på til opgaven.

Generelt set er det elevens opgave at finde en virksomhed/mester, da en uddannelsesaftale ofte er en bindende aftale mellem virksomhed/mester og eleven selv. Skolen kan være med til at hjælpe eleven, både i forhold til hvad virksomheden/mester skal være opmærksom på, når de indgår uddannelsesaftalen, og evt. i forhold til at opbygge en viden om hvilke virksomheder/mestre, der tidligere har haft erfaringer med at ansætte Team Danmark-elever. Hvis erhvervsskolenetværket finder og indgår aftale med enkelte større virksomheder, der har en volumen, der gør, at de også kan tage imod flere Team Danmark elever, vil det være lettere for skolen at hjælpe eleven med at finde en læreplads.

C: Etablering af gyldent netværk af egnede virksomheder/mestre "Den gyldne praktikplads"

For det tredje foreslår arbejdsgruppen, at der dannes et netværk af de ovenstående større virksomheder, som kan tage imod Team Danmark-elever, som "Den gyldne praktikplads"

Flere danske virksomheder har gennem de sidste år haft positive erfaringer med at ansætte topatleter på fleksible vilkår. En ordning som gavner både virksomheden og atleten.

Virksomheden får en motiveret, struktureret og målrettet medarbejder, der gør en positiv forskel for virksomheden og bliver samtidig en central medspiller i en succeshistorie, der jævnligt resulterer i medaljer ved EM, VM og OL.

Arbejdsgruppen peger på, at man kunne forestille sig en lignende ordning for større virksomheder, der har Team-Danmark-elever tilknyttet som elever. F.eks. kunne man fokusere på nogle enkelte større virksomheder, som ville kunne tage imod flere elever – gerne på landsplan – og der kunne med fordel tages udgangspunkt i de virksomheder, som er nævnt i afsnittet om rekruttering af egnede virksomheder/mestre ovenfor. Således kan det netværket etableres eller dannes af en række større virksomheder, som kontinuerligt kan tage elever. Der kan evt. tages kontakt til arbejdsgiverforeninger for at høre, om de vil være med til at søsætte et sådant initiativ.

Netværkene kunne have til formål at:

- sikre vidensdeling og erfaringsudveksling på tværs af virksomheder/mestre, herunder:
 - Hvordan praktiske udfordringer omkring det arbejdsmæssige løses i hverdagen, f.eks. behovet for daglig træning, håndtering af længere tids fravær etc.
 - Hvordan nogle af de ansættelsesmæssige udfordringer løses, som f.eks. aflønning.
 - Hvordan administrative udfordringer i øvrigt løses.
- gøre det attraktivt for virksomheder/mestre at have Team Danmark-elever, udover de kvalifikationer Team Danmark-eleverne i øvrigt besidder.

Arbejdsgruppen peger på, at det er væsentligt, at der skabes den fornødne forståelse og accept af atleternes særlige behov og vilkår hos de virksomheder, som tager imod Team Danmark-elever. Atleterne er ofte målrettede, strukturerede og dedikerede i forhold til sporten, og det er derfor vigtigt, at de kompetencer også kan være til gavn for virksomheden/mester. Samtidig vil netværkene kunne være med til at klæde de deltagende virksomheder på til at tage imod Team Danmark-elever.

Netværket kunne laves med inspiration fra Team Danmarks gyldne netværk for virksomheder, der ansætter Team Danmark-udøvere efter endt uddannelse. Medlemmerne af Team Danmarks gyldne netværk giver mulighed for, at Team Danmark-udøvere kan ansættes på fleksible vilkår, der tager hensyn til udøverens behov. Til gengæld får de udover motiverede, målrettede og strukturerede medarbejdere også en positiv omtale, fordi de sammen med atleterne kæmper for guld til Danmark. Virksomheden kan forhåbentlig profilere sig på, at de samarbejder med Team Danmark. Derudover kan virksomheden i en lokal kontekst bruge den lokale atlet i en positiv markedsføring af firmaet.

Arbejdsgruppen foreslår, at Erhvervsskolenetværket (jf. afsnit 3.2.2.1.) kunne være ansvarlig for at opstarte og facilitere netværket for "Den gyldne praktikplads". Team Danmark kunne bidrage med erfaringer fra deres eksisterende gyldne netværk i forhold til:

- Opstart af netværket "Den gyldne praktikplads"
- Hvordan det gøres attraktivt for virksomhederne at deltage
- Inspiration til, hvordan netværket kan faciliteres.

3.2.2. Netværk

3.2.2.1. Netværk blandt de danske erhvervsskoler

I forbindelse med arbejdsgruppens arbejde er der peget på, at man på det gymnasiale område har et eksisterende netværk af gymnasier, som løbende udveksler erfaringer om, hvordan man håndterer at have elever med særlige behov i forhold til udøvelsen af eliteidræt ved siden af uddannelsen, men som ikke har nok Team Danmark-elever til at oprette fulde Team Danmark klasser.

Der findes i dag ikke et sådant netværk for opsamling af viden og erfaringer mellem erhvervsskoler, som har elever med eliteidrætsbaggrund, men det ville være gavnligt for de enkelte skolars håndtering af udfordringerne med denne type elever.

Løsning

Arbejdsgruppen foreslår, at Danske Erhvervsskoler – Lederne med hjælp fra Team Danmark foranstalter et netværk blandt de danske erhvervsskoler, som har eliteidrætsudøvere, herunder Team Danmark-godkendte elever, tilknyttet skolen.

Netværkets primære funktion skulle være at sikre en opsamling af erfaring og viden mellem erhvervsskoler, som har elever med eliteidrætsbaggrund. Alle erhvervsskoler, som optager Team Danmark-elever, skulle have mulighed for at deltage i netværket.

Netværket ville desuden kunne være udførende på nogle af anbefalingerne – f.eks.:

- rekruttering af virksomheder/mestre, som kan håndtere Team Danmark-elever, og
- oprettelse og facilitering af gyldne netværk af ovenstående virksomheder/mestre (jf. afsnit 3.2.1.2)

Netværket ville som nævnt, udover at være udførende på en nogle af anbefalingerne, også kunne bidrage til en øget vidensdeling mellem skolerne. Kun få skoler har en kritisk masse af Team Danmark-elever til at opbygge erfaringen og rutinerne til at håndtere de udfordringer, som er forbundet med at have Team Danmark-godkendte elever på skolen. Skolerne vil dermed kunne lære af hinandens erfaringer, i stedet for at opbygge deres egne erfaringer. Dermed vil Team Danmark-ordningerne på erhvervsskolerne blive styrket.

Netværket kunne oprettes med inspiration fra netværket på det gymnasiale område og kunne bygges op om to bærende skoler, som kan drive netværket videre. De to bærende skoler, bør være stærke skoler, med ekspertise på området, og som andre skoler ville kunne bruge som inspiration. CPH WEST og Vejle Handelsskole kunne være gode eksempler på stærke skoler med ekspertise på området.

3.2.3. Information

3.2.3.1. Information til folkeskoleelever

Der er i dag mulighed for at tage en erhvervsuddannelse samtidig med, at man dyrker eliteidræt.

Der er imidlertid kun et lille antal eliteidrætsudøvere, der vælger en erhvervsuddannelse sammenholdt med det antal af eliteidrætsudøvere, der vælger en gymnasial uddannelse. Team Danmark vurderer, at det for en mindre gruppe af de eliteidrætsudøvere, som har været Team Danmark-elev på et gymnasium, i realiteten ville have passet dem bedre at have taget en erhvervsuddannelse.

En væsentlig årsag er formentlig, de praktiske og økonomiske vilkår i forbindelse med praktikuddannelsen. Hertil kommer, at tilbuddene om at kombinere en gymnasial ungdomsuddannelse med eliteidrætten i dag fremstår tydeligere og mere organiserede end tilbuddene om at kombinere en erhvervsuddannelse med eliteidrætten.

Løsning

Arbejdsgruppen forslår, at Team Danmark sammen med Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter tager initiativ til at udarbejde materialer om mulighederne for at kombinere en erhvervsuddannelse med en eliteidrætskarriere.

Der kunne udarbejdes to typer materialer om mulighederne for at kombinere en eliteidrætskarriere med en erhvervsuddannelse:

1. Materiale rettet mod eleverne.
2. Materiale rettet mod vejlederne i Ungdommens Uddannelsesvejledning

Materialet kunne desuden tilføjes til uddannelsesvejledningen på Undervisningsministeriets hjemmeside.

Materialet bør være målrettet og handle særskilt om eliteidræt og erhvervsuddannelserne, da der allerede eksisterer materialer med information om mulighederne for at kombinere eliteidrætten med de gymnasiale uddannelser.

Ungdommens Uddannelsesvejledning, Team Danmark og specialforbundene vil efterfølgende kunne bruge materialet i forbindelse med vejledninger af deres unge eliteidrætsudøvere, der står overfor valg af ungdomsuddannelse.

Som det fremgår af afsnit 3.2.1.1., anbefales det, at Team Danmark-elever på erhvervsuddannelserne tilrådes at have de individuelle uddannelsesaftaler på plads med virksomheder tidligt i forløbet – og hvor det er muligt gerne inden grundforløbet starter. Vejlederne i Ungdommens Uddannelsesvejledning bør derfor være opmærksomme på, at råde de eliteidrætsudøvere, som ønsker at tage en erhvervsuddannelse, til hurtigt at finde en praktikvirksomhed, hvilket bør fremgå af både materialet rettet mod eleverne og materialet rettet mod vejlederne.

Specialforbundene spiller en vigtig rolle i forbindelse med vejledning af Team Danmark-elever på ungdomsuddannelserne og Team Danmark vil derfor opfordre specialforbundene til at anvende informationsmaterialet i vejledningen af deres udøvere.

3.2.4. Samarbejde

3.2.4.1. Samarbejde mellem skoler, virksomheder/mestre, Team Danmark, specialforbund og klubber

Hvis en eliteidrætsudøver skal kunne gennemføre en erhvervsuddannelse samtidig med, at eliteidrætskarrieren skal passes, kræver det, at alle parter omkring udøveren er involveret i projektet. Det er ikke nok, at man finder en dedikeret mester, eller at skolen er villig til at give udøveren særlige vilkår, hvis de øvrige parter ikke er med og bevidste om udøverens behov og de udfordringer vedkommende møder i krydsfeltet mellem skole, praktik, træning, konkurrence og fritid.

Arbejdsgruppen peger på, at der er behov for, at skole, mester, Team Danmark, specialforbund, klub og eleven taler sammen om at tilrettelægge forløbet for eleven. Der er behov for, at alle parter forpligter sig til at finde en samlet løsning for eleven. I dag mødes parterne omkring eleven ikke nødvendigvis systematisk. Der er fra flere sider peget på, at et systematisk samarbejde, herunder at parterne mødes jævnligt, ville kunne skabe bedre vilkår for gennemførelse af en erhvervsuddannelse samtidig med, at eleven dyrker eliteidræt.

Løsning

Arbejdsgruppen peger på, at det ville være hensigtsmæssigt at afvikle et fælles koordineringsmøde tidligt i elevens uddannelsesforløb mellem skolen, mester, eleven, klubben og evt. specialforbundet med henblik på at tilrettelægge forløbet for eleven. Et sådant møde kunne afvikles i forbindelse med, at uddannelsesaftalen indgås.

Gennem arbejdet med at tilrettelægge forløbet, vil det kunne sikres, at parterne er opmærksomme på elevens behov og kravene i uddannelsen, og dermed lægges fundamentet for det fremtidige samarbejde om elevens uddannelse.

Skolen er ansvarlig for at arrangere koordineringsmødet, der evt. kunne følges op af 1-2 møder mere, hvis skolen vurderer, at der er behov herfor. Møderne vil fremgå af brevet med råd og vink på erhvervsuddannelsesområdet, jf. afsnit 3.1.1.1

3.3. Udfordringer og løsninger på det gymnasiale område

3.3.1. Uddannelsens organisering generelt

3.3.1.1. Øget information om bindinger for Team Danmark-elever i forhold til studieretninger

Arbejdsgruppen er blevet opmærksom på, at det forhold, at elever skal kunne vælge mellem forskellige studieretninger, som udbydes af skolen, kan give en særlig udfordring for skoler med TeamDanmark-elever.

Skolerne skal placere eleverne i klasser, efter hvilke studieretninger de har valgt, således at der kan tilrettelægges et fælles undervisningsforløb for klassen.

Undervisningsministeriet har i arbejdsgruppen påpeget, at det allerede i dag er muligt at begrænse Team Danmark-elevernes valgmuligheder inden for de eksisterende regler. Dette er skolerne imidlertid ikke i alle tilfælde opmærksomme på, hvilket betyder at de i dag i praksis giver Team Danmark-eleverne frit valg mellem de forskellige studieretninger på gymnasiet, og Team Danmark-eleverne kommer dermed i forskellige klasser.

Løsninger

Arbejdsgruppen har derfor peget på, at der er behov for at informere skolerne om, at der er mulighed for at begrænse antallet af studieretninger og valgfag for Team Danmark-elever, så undervisningen i højere grad kan tilrettelægges samlet for hele klassen og samtidig tage hensyn til elevernes træningsbehov, ligesom der vil være mulighed for at samle Team Danmark-eleverne i færre klasser.

Formålet er at gøre det mere smidigt for skolerne at have elever på Team Danmark-vilkår for derved at kunne sikre kvaliteten i undervisningen af eleverne, herunder også Team Danmark-eleverne. Arbejdsgruppen har peget på, at der også er mulighed for at tage en række andre tiltag i brug for at smidiggøre Team Danmark-elevernes gymnasiale forløb. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at Team Danmark indarbejder følgende punkter i brevet med råd og vink:

- Præcisering af, at det er muligt at samle Team Danmark-eleverne på få standardiserede studieretninger og valgfag.
- Præcisering af, at det er muligt at placere Team Danmark-elever i særlige Team Danmark grundforløbsklasser på baggrund af deres studieretningsønsker.
- Præcisering af, at det er muligt at tilbyde blandede studieretninger allerede inden skolestart for Team Danmark-elever.

- Anbefaling om at indhente valgfagsønsker tidligt i forløbet (i grundforløbet), så skolerne kan tilrettelægge tilpassede forløb til disse elever.

3.3.1.2. Jævn fordeling af eksamener og afslutning af fag

Det er ifølge eksamensbekendtgørelsen Undervisningsministeriet, der fastsætter terminer for afholdelse af prøver, herunder datoer og tidspunkter for afholdelsen af prøver med centralt stillede opgaver samt tidsrammen for afholdelse af øvrige prøver. Det er ligeledes Undervisningsministeriet, som udtrækker de mundtlige eksamener for de enkelte elever.

Arbejdsgruppen er blevet opmærksom på, at der kan være en skævhed i forhold til udtræk af eksamener for Team Danmark-elever. Team Danmark-eleverne har ofte de enkelte fag på andre tidspunkter i gymnasieforløbet end deres klassekammerater, som ikke er på Team Danmark-ordningen. Det betyder konkret, at der kan opstå situationer, hvor Team Danmark-eleverne i forbindelse med skoleårets afslutning ikke bliver udtrukket til mundtlig eksamen eller til blot en enkelt eksamen, så der opstår en uligevægt i antallet af fag, der afsluttes med eksamen de enkelte år. For disse elever betyder det så, at der er tilsvarende flere eksamener, som skal afsluttes de kommende skoleår, og det er ikke hensigtsmæssigt for eleverne.

Arbejdsgruppen peger på, at det ville være hensigtsmæssigt at fordele eksamenerne så jævnt som muligt over alle 3-4 skoleår, så eksamensbyrden ikke bliver langt mindre på de første år sammenlignet med de sidste år, hvor kravene til Team Danmark-elevens eliteidrætskarriere ofte også skærpes.

Løsning

Skolens Team Danmark-koordinator har ansvaret for, at gymnasieforløbet tilrettelægges bedst muligt for Team Danmark-eleverne på skolen under hensyntagen til såvel elevens varetagelse af træning mv., som et fornuftigt og forsvarligt gymnasialt forløb, herunder afslutning af fag og prøveafvikling. Det forudsætter, at koordinatoren løbende samarbejder med skolens eksamensplanlægger om at have et overblik over den enkelte Team Danmark-elevs mulige prøveforløb.

Prøveforløbet skal leve op til principperne om:

1. at eleven ikke på forhånd kan regne ud, at der er prøver, der ikke kan komme i udtræk, hverken ved den aktuelle termin eller ved kommende terminer
2. at udtrækket efter 4.g kan opfylde, at eleven i alt har aflagt det korrekte antal prøver, hvoraf mindst tre prøver er skriftlige, og mindst tre prøver er mundtlige.

Ved de første to års prøver foregår prøvefagsudtrækket for Team Danmark-eleverne i overensstemmelse med den generelle beskrivelse, som fremgår af Undervisningsministeriets

Prøve-	og	eksamensinformation
--------	----	---------------------

 (se http://www.uvm.dk/~media/Files/Udd/Gym/PDF11/110207_proeve_eksamensinformation_2011.ashx). Det betyder bl.a., at det sikres, at eleven ved udtræk af prøvefag til sommerterminen i 2.g har aflagt mindst én prøve.

Der afvikles prøver i det enkelte fag umiddelbart efter fagets afslutning. Muligheden for, at Team Danmark-elever får en jævn fordeling af prøverne, vil derfor øges, hvis tilrettelæggelsen af Team Danmark-elevernes gymnasieforløb i videst muligt omfang tager højde for, hvornår de enkelte fag afsluttes, herunder hvornår de enkelte A-niveaufag afsluttes.

Udtræk af de enkelte prøvafag i den enkelte termin foregår - som for alle øvrige elever - i henhold til Undervisningsministeriets udmeldte prøvafagsrække.

Arbejdsgruppen anbefaler, at brevet med råd og vink indeholder en anbefaling om, at skolen tilrettelægger det bedst mulige gymnasieforløb for Team Danmark-eleverne under hensyntagen til såvel elevens varetagelse af træning mv. som elevens undervisning og prøveforløb. Brevet med råd og vink indeholder således nogle anvisninger til, hvilke hensyn skolen bør tage.

Undervisningsministeriet bemærker endvidere, at eleverne fra og med den årgang, der starter i 1.g efter sommerferien 2010, vil skulle aflægge mindst 9 prøver, hvor de tidligere elevårge har skullet aflægge mindst 11 prøver. Ministeriet vurderer på den baggrund, at de udfordringer med hensyn til fordeling af prøver, som er blevet fremført over for arbejdsgruppen, fremadrettet vil være mindre for kommende elevårge, end de tidligere har været.

3.3.2. Undervisning

3.3.2.1. Supplerende undervisning og study-buddies

Team Danmark-elever har mulighed for at få supplerende undervisning, hvis de har været bortrejst som følge af en Team Danmark støttet idrætsaktivitet.

Team Danmark tilbyder finansiering af supplerende undervisning, når atleter har været fraværende på grund af aktiviteter, der er støttet af Team Danmark. Der ydes en times supplerende undervisning pr. fraværsdag. Skolerne kompenseres med AC-sats 3 for timelønnet undervisning på gymnasialt niveau jf. Personalestyrelsens cirkulære om timelønnet undervisning⁴¹.

Team Danmark yder ikke støtte til supplerende undervisning i forbindelse med klub-, kraftcenter-, landsholds- og øvrige specialforbundsaktiviteter, der ikke er støttet af Team Danmark. Atleten kan eventuelt undersøge, om klubben, sponsorer, forældre eller specialforbund vil støtte supplerende undervisning som erstatning for fravær som følge af ikke-Team Danmark støttet idrætsaktiviteter.

For at få mulighed for at modtage den supplerende undervisning, skal eleven og skolen ansøge Team Danmark om støtten. Når undervisningen tilrettelægges på den enkelte skole, forsøger nogle skoler at få flere elever undervist samtidig, således at også de Team Danmark-elever, der har været bortrejst til aktiviteter, som ikke berettiger til at

⁴¹ Cirkulære om timelønnet undervisning samt cirkulære om censorvederlag.

få supplerende undervisning, kan få gavn af timerne. Det er dog den elev, der har fået tildelt timerne, som afgør, hvilke fag der skal undervises i.

Arbejdsgruppen har peget på, at det ikke er den mest hensigtsmæssige måde at anvende den supplerende undervisning på. I praksis bliver der ofte ansøgt om støtte til supplerende undervisning, som efterfølgende ikke bliver afholdt. Team Danmark har derfor midler stående, som Team Danmark har bevilget til supplerende undervisning, men som ikke bliver udbetalt til skolen, fordi det alligevel ikke har været muligt at afholde den supplerende undervisning. Rektorforeningen har i den forbindelse peget på, at man med den nuværende ordning oplever, at det i praksis er en udfordring for skolerne at få afviklet den tildelte supplerende undervisning.

Team Danmark har selv udtrykt ønske om en revision af ordningen, således at man i højere grad tildeler støtte til undervisningsforløb, hvor det på ansøgningstidspunktet ligger fast, hvilke fag og hvor mange timer, der skal undervises i. Team Danmark finder, at dette vil være mere hensigtsmæssigt end i dag, hvor man på ansøgningstidspunktet ikke har tilrettelagt den supplerende undervisning endnu. Endvidere peger Team Danmark på, at udvikling af virtuel undervisning og/eller en ”study-buddy” ordning kan betyde, at man ikke i samme omfang har brug for supplerende undervisning, hvis man har været bortrejst på f.eks. længerevarende træningsophold. Udviklingen af den virtuelle undervisning behandles i et særskilt afsnit – se punkt 3.1.1.2.

Løsning

Arbejdsgruppen finder, at følgende tre forslag vil kunne bidrage til at løse problemstillingen:

- A. Ændring af, hvordan ekstratimerne skal anvendes
- B. Lettere ansøgningsprocedure
- C. Etablering af ”Study-Buddy” ordninger.

Forslagene til løsninger kan supplere hinanden.

A. Ændring af hvordan ekstratimerne skal anvendes

For det første har arbejdsgruppen peget på, at modellen, for hvordan der tildeles tilskud til supplerende undervisning af Team Danmark-elever, herunder hvilke krav der stilles forud for ansøgningen, og hvordan ekstratimerne skal anvendes, kan forbedres. Team Danmark har selv peget på, at det kan være hensigtsmæssigt, at timerne i højere grad planlægges forud for ansøgningen om ekstratimer. Dette vil indebære, at skolen søger finansiering til foruddefinerede undervisningsforløb frem for til enkelte timer. Skolen vil i forbindelse med ansøgningen om finansiering skulle beskrive tidsforløbet for afviklingen af undervisningen, herunder hvilke fag og antallet af timer, der søges om. Det vil fortsat være Team Danmark, som afgør, om der kan bevilges midler til supplerende undervisning i form af undervisningsforløb. Forskellen fra den nuværende måde at søge om ekstratimer er, at skolerne skal beskrive hele undervisningsforløbet i forbindelse med ansøgningen, formålet med dette er at sandsynligheden for at gennemføre et forløb er større, hvis det er planlagt på forhånd.

B. Lettere ansøgningsprocedure

For det andet har Team Danmark tilkendegivet, at Team Danmark er i gang med at udarbejde en lettere ansøgningsprocedure for ansøgning om den supplerende undervisning. Den nye ansøgningsprocedurer omfatter bl.a., at der kan søges via et elektronisk ansøgningssystem.

Derudover er der gang i en konstruktiv dialog med Danmarks Idræts-Forbund (DIF) og Study4Player. Study4Player en organisation som Spillerforeningen, Håndboldspillerforeningen og Danske Elitesportsudøveres Forening har etableret med henblik på at udøverne har mulighed for at sikre både deres eliteidrætskarriere og deres civile karriere. Der er bl.a. lavet særlige vejlederordninger på nogle videregående uddannelsesinstitutioner – Syddansk Elite, Nordjysk Elitesport.

Dialogen går ud på at iværksætte initiativer for at løfte idrætten i Danmark generelt

C. Etablering af study-buddy-ordninger

For det tredje har arbejdsgruppen peget på, at der med fordel lokalt på skolen kan laves study-buddy-ordninger, hvor medstuderende har ansvar for at videresende den fornødne information til de elever, som er bortrejst. Det kan enten ske i form af læsegruppeordninger (å 3-4 elever), hvor det er medlemmerne i den enkelte læsegruppe, som sørger for at videresende relevant materiale, eller det kan være i form af faste makkerpar.

Study-buddy-ordningerne kunne etableres de steder hvor det ikke er muligt at øge den virtuelle undervisning (se punkt 3.1.1.2.), eller etableres som supplement til den virtuelle undervisning.

Arbejdsgruppen anbefaler, at muligheden for at etablere study-buddy-ordninger beskrives i brevet med råd og vink, som kan understøtte Team Danmark-eleverne.

3.3.3. Samarbejde

3.3.3.1. Bedre samarbejde mellem klubber og skoler

Den danske eliteidrætsmodel bygger på, at eliteidræt udøves samfundsmæssigt og socialt forsvarligt. Derfor er det en grundlæggende forudsætning, at eliteidrætsudøveren lever et sammenhængende liv, hvor der udover idrætten også er plads til uddannelse og/eller arbejde.

Team Danmark-elever oplever imidlertid af og til, at der fra klubbernes side ikke er forståelse for, at eleven skal passe sin undervisning på gymnasieskolen. For nogle trænere har eliteidrætten den højeste prioritet, hvilket kan gøre det svært for træneren at acceptere, at skolen har en tilsvarende høj prioritet.

Ligeledes kan der fra skolerne være mindre forståelse for, at eleven skal passe sin træning og i visse tilfælde får fravær på grund af eliteidrætsaktiviteter som f.eks. træningsophold i udlandet og konkurrencedeltagelse. Det er især skoler, som kun har få Team Danmark-elever, som kan have svært ved at håndtere sådanne situationer.

Arbejdsgruppen har peget på, at der er behov for, at klubber og skoler får et bedre samarbejde om den enkelte elev, så eleven ikke oplever at blive presset fra begge sider, og i værste fald bliver bedt om at vælge mellem idræt og skolegang. Udfordringen er en fastholdelsesproblematik – både i forhold til fastholdelse på uddannelsen og i idrætten.

Løsninger:

Arbejdsgruppen peger på to løsninger, som kan bidrage til at skabe et bedre samarbejde mellem klubber og skoler:

- A. Team Danmark koordinatorens centrale rolle beskrives
- B. Koordineringsmøder i starten af uddannelsen med henblik på at skabe fælles forståelse omkring udøveren

Forslagene kan supplere hinanden

A. Team Danmark koordinatorens centrale rolle beskrives

Alle skoler med Team Danmark-elever har en Team Danmark koordinator eller en kontaktperson på skolen.

Arbejdsgruppen foreslår, at det indarbejdes i brevet om råd og vink, at Team Danmark koordinatoren udover kontakten til Team Danmark også kan stå for skolens kontakt til de enkelte klubber. Klubberne vil således kunne kontakte Team Danmark koordinatoren, hvis der opstår problemer, og Team Koordinatoren vil omvendt også kunne kontakte klubben, hvis skolen oplever problemer med samarbejdet omkring tilrettelæggelsen af elevens trænings- og undervisningstid.

En vigtig funktion for Team Danmark-koordinatoren er at støtte eleverne i krydspresset mellem uddannelse og idræt. Dette sker gennem afhjælpninger af evt. problemer i samarbejdet mellem skole og klub. Dette skulle også bidrage til at afhjælpe frafaldsproblematikken ved at sikre, at eleven ikke står i et valg mellem skole og idræt.

B. Koordineringsmøder i starten af uddannelsen med henblik på at skabe fælles forståelse omkring udøveren

Arbejdsgruppen foreslår, at Team Danmark-koordinatoren på den enkelte skole får til opgave at indkalde til et koordineringsmøde mellem Team Danmark eleven, Team Danmark koordinatoren, klubben og evt. specialforbundet i starten af skoleforløbet. Formålet med koordineringsmødet skulle være at sikre en smidig skolegang samt at skabe en fælles forståelse for elevens behov i vægtningen mellem skolegang og træning. Der kunne efter behov evt. afvikles flere møder i løbet af elevens skoleforløb.

Koordineringsmøderne kunne både tage udgangspunkt i den enkelte elev, eller de kunne afvikles i plenum på den enkelte skole.

Møderne kunne tage udgangspunkt i de anbefalinger, som fremkommer under de dialogmøder mellem repræsentanter fra skoler, Team Danmark, specialforbund, klubber og elever som foreslås i punkt 3.1.2.3 vedrørende koordineringen af elevernes hverdag.

4. Konklusion

Arbejdsgruppen har haft til opgave at undersøge mulige barrierer i de eksisterende ordninger for eliteidrætsudøvere i ungdomsuddannelserne, analysere eliteidrætsudøvernes behov og på den baggrund komme med forslag til mulige forbedringer af vilkårene for, at eliteidrætsudøvere kan gennemføre en ungdomsuddannelse inden for rammerne af uddannelsernes grundlæggende formål.

Arbejdsgruppen har afholdt en række møder, herunder på to temamøder, hvor udfordringerne for Team Danmark-elever på henholdsvis erhvervsuddannelserne og på de gymnasiale uddannelser er blevet belyst og drøftet. I den forbindelse identificerede arbejdsgruppen 15 udfordringer og har foreslået 26 løsninger på udfordringerne.

Nedenfor er oplistet udfordringer, løsningsforslag samt arbejdsgruppens forslag til hvem, der kunne være initiativtagere og andre udførere på løsningsforslagene.

Fælles for erhvervsskoleområdet og det gymnasiale område				
<i>Udfordring</i>	<i>Løsningsforslag</i>	<i>Primære ansvarlige</i>	<i>Sekundære opgaveløbere</i>	<i>Afsnit</i>
Aktørerne er usikre på deres rolle	Brev med råd og vink	Team Danmark	Rektorforeningen, Danske Erhvervsskoler, UVM	
Mange skoler mangler erfaring med virtuel undervisning.	Fremme brugen af online materialesamlinger.	Rektorforeningen og Danske Erhvervsskoler - Lederne.	Den enkelte skole	
	Udvikle mulighederne for øget virtuel kontakt gennem allerede tilgængelige platforme	Rektorforeningen og Danske Erhvervsskoler - Lederne.		
	Opbygning og udbredelse af erfaringer med virtuel undervisning – f.eks. gennem pilotprojekt	Team Danmark	Rektorforeningen og Danske Erhvervsskoler - Lederne.	
Der er forskel på godkendelseskriterier i de forskellige forbund	Tydeliggøre både de forbundsspecifikke og de generelle sportslige godkendelseskriterier.	Team Danmark	Specialforbund.	

Hvordan kan kommunerne deltage i samarbejdet om eliteidrætsudøvere?	Kommunerne kan hente inspiration hos Team Danmarks samarbejde med eliteidrætskommunerne samt hos hinanden.	Kommuner		
Det kan være svært at koordinere en hverdag med både idræt, skole og evt. en arbejdsgiver.	Kurser til underviserne	Team Danmark	Rektorforeningen, Danske Erhvervsskoler, GL-E	
	Kurser til forældrene	Team Danmark	Team Copenhagen	
	Dialogmøder om koordineringen af eliteidrætsudøvernes hverdag.	Team Danmark	Repræsentanter for forældre, klubber, specialforbund, elever og arbejdsgivere	
Der er ikke nok eliteidrætsudøvere på alle skoler til at oprette hele Team-Danmark klasser.	Man kan lokalt vælge, at supplere Team Danmark-klasser op med den lokale elite.	Den enkelte skole	Evt. kommunen	
Det kan være en barriere, at kun skoler med et vist volumen i antallet af Team Danmark-elever får et administrationsbidrag.	Mulighederne for at ændre på reglerne for udbetaling af administrationsbidrag undersøges.	Team Danmark.		

Udfordringer og løsninger på erhvervsskoleområdet				
<i>Udfordring</i>	<i>Løsningsforslag</i>	<i>Primære ansvarlige</i>	<i>Sekundære opgaveløserne</i>	<i>Afsnit</i>
Indgåelse af individuelle uddannelsesaftaler kræver særlige hensyntagen når det gælder eliteidrætsudøvere.	Tidlig indgåelse af individuelle uddannelsesaftaler.	Eleven	Støttes op af Ungdommens Uddannelsesvejledning og skolerne.	
Rekruttering af virksomheder/mestre, der er villige til at tage imod elever på særlige vilkår.	Udarbejdelse af materialer til rekruttering af mestre.	Team Danmark	Danske Erhvervsskoler – lederne.	
	Den konkrete rekruttering	Eleven Erhvervsskole netværk	Støttes op af Team Danmark og skolen.	
	Etablering af netværket ”den gyldne praktikplads”	Erhvervsskole netværk	Team Danmark	
Den enkelte skole har ikke opbygget egne erfaringer med Team Danmark-elever.	Etablering af netværk for erhvervsskoler med Team Danmark-elever med henblik på erfaringsudveksling.	Danske Erhvervsskoler – lederne.	Team Danmark	
Mange Team Danmark-elever fravælger erhvervsuddannelser for at tage en gymnasial uddannelse i stedet.	Der udarbejdes informationsmaterialer om mulighederne for at tage en erhvervsuddannelse på Team Danmark-ordning.	Team Danmark	Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter, Danske Erhvervsskoler og UVM	
Der er et krydspres på Team Danmark-elevens hverdag, med mange parter, som stiller krav til eleven.	Koordineringsmøder tidligt i uddannelsesforløbet mellem skolen, ester elev og klub samt evt. specialforbundet, med henblik på at skabe en fælles forståelse for elevens hverdag og udfordringer.	Skolen	Virksomhed/mester, klubben, eleven og evt. specialforbund.	

Udfordringer og løsninger på det gymnasiale område				
<i>Udfordring</i>	<i>Løsningsforslag</i>	<i>Primære ansvarlige</i>	<i>Sekundære opgaveløsere</i>	<i>Afsnit</i>
Flaskehalsproblematik i forbindelse med valg af studieretninger og valgfag.	Skolerne informeres i brev med råd og vink om mulighederne for at begrænse Team Danmark-elevers valg af studieretning og valgfag samt andre gode råd til håndtering af problematik	Team Danmark (skriver brev med råd og vink) UVM (udsender brev med råd og vink)	Se punkt om brev med råd og vink	
Ujævnfordeling af eksamener og afslutning af fag.	Der informeres om muligheder for at fordele eksamener og afslutning af fag jævnt over de 4 år.	Team Danmark / UVM Skolens eksamensplanlægger.	Se punkt om brev med råd og vink	
Fravær og problemer med at følge undervisningen på grund af Team Danmark-støttede aktiviteter.	Ændring af modellen for hvordan ekstratimer skal anvendes, så det i højere grad skal beskrives på forhånd.	Team Danmark		
	Lettere ansøgningsprocedure for ansøgning om tilskud til supplerende undervisning.	Team Danmark		
	Etablering af Study-Buddy-ordninger	Skolen		
Aktørerne mangler forståelse for atletens hele liv (træning, uddannelse, job m.v.)	Beskrivelse af Team Danmark koordinatorens rolle i brev med råd og vink.	Team Danmark	Se punkt om brev med råd og vink	
	Koordineringsmøder med henblik på at skabe fælles forståelse omkring udøvers situation	Team Danmark-koordinatoren på den enkelte skole	Eleven, klubben og evt. specialforbundet.	

